

Rumunski kralj prosi zavez. takojšnje pomoči.

NEKEMU ČASNIKARSKEMU POROČEVALCU JE REKEL, DA NI ZDAJ VSE TAKO KOT STA SI ON IN RUMUNSKI NAROD ZAČETKOMA MISLILA. — RUMUNSKO SE NIKAKOR NE SME KRITIZIRATI. — RUMUNI SO SE MORALI UMAKNITI V DOLINI REKE MAROŠ. — BOLGARI SO OSVOJILI NEKO VAS V DOBRUDŽI. — RUMUNSKO URADNO POROČILO. NA SEDMOGRAŠKEM.

London, Anglija, 13. oktobra. — Te dni se je mudil v rumunskem glavnem taboru dopisnik londonskega Timesa in je bil toliko srečen, da ga je sprejel rumunski kralj v avdienci.

V daljšem pogovoru mu je rekel kralj Ferdinand: — Rumunska se ne bo pod nobenim pogojem izneverila zaveznikom. Noben sovražnik ne more tolike vplivati nanjo, da bi začela dvomiti o svojih novih prijateljih. Rumuni pa seveda prosijo zaveznike, da naj jih ne zapuste v tej kritični uri. Rumunska je postavila na kocko vse, kar je imela. Dolžnost zaveznikov je preprečiti, da se ne bo s Rumunsko zgodilo tako kot se je zgodilo s Srbijo in Belgijo. — Rumunska prav dobro ve, zakaj se je umesala v vojno. Vedela je, da živi na Ogrskem toliko tisoč in tisoč Rumunov, katerih edina želja je, ostreši se mažarskega jarma. To nalogo mora na vsak način izpolniti.

Svet naj samo premisli, na kakem stališču se nahaja Rumunska. Rumunska ni velika dežela in nima velike armade, toda od vseh strani je obdana od mogočnih sosedov. Njena meja meri 700 milj in je potemtakem večja kot vse francoske in angleške fronte. Umevno je, da mi nimamo dovolj vojakov, da bi zamogli to fronto zadosti obraniti. Od zaveznikov je torej odvisno, če nam bodo poslali pomoč ali ne. Jaz sem prepričan, da se bo to zgodilo. Zavezniki ne bodo pozabili svojih obljub in nam bodo pomagali, kolikor bo v njihovi moči.

Rumunska je mala dežela. Vojna traja lahko še eno leto, in v tem letu se bo dežela popolnoma izčrpala, če ne dobi zadostne pomoči. Rumunska je prepričana, da je bil njen korak upravičen in da je njena naloga zelo resna. Ona se popolnoma zanese na zavezniško pomoč in je prepričana, da bo žnjimi vred zmagala.

Sofija, Bolgarsko, 13. oktobra. — Vrhovno poveljstvo bolgarske armade je izdalo danes sledeče poročilo:

Ob Donavi se vrše manjši spopadi med našimi in sovražnimi prednjimi stražami. Položaj v Dobrudži je neizpremenjen. Nekemu prodirajočemu bolgarskemu oddelku se je posrečilo pregnati sovražnika iz vasi Nultiova.

Oddelček naših bojnih ladij je obstreljeval pred kratkim rumunsko mesto Konstanca in povzročil precejšnjo škodo.

Bukarešt, Rumunsko, 13. oktobra. — Danes je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:

— V gorenjem delu doline Ofuzul smo odbili močan sovražniški napad.

V dolini Buszui smo pognali sovražnika v beg ter mu odvzeli nekaj važnih postojank.

Pri Hratoveh vlada popoln mir.

Jugovzhodno od prelaza Červene veže se vrše vroči artilerijski spopadi.

Ob Donavi vlada mir, nekaj časa se pa vrše vroči spopadi. Niti mi, niti sovražnik nima posebnih uspehov.

Petrograd, Rusija, 13. oktobra. — Ruski generalni štab je izdal sledeče poročilo:

— V Dobrudži se ni zadnji čas ničesar posebnega pripetilo.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Nek časnikarski poročevalec je dognal, da so Rusi zvezali skupaj cele skupine avstrijskih in nemških jetnikov ter jih postrelili. Rumunski vojniki so odvzeli našim mrtvecem vse, kar so imeli pri sebi.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Poročilo, ki ga je izdal nemški generalni štab, se glasi:

— Na Sedmograškem ni skoraj nobenega sovražnika več. Ostanke prve in druge rumunske armade še vedno zasledujemo. Sovražnik nam nudi odpor edinole še ob cesti pri Szeredi.

Zadnje dni smo vjeli skoraj dvesto mož in nekaj častnikov ter zaplenili precej vojnega materiala.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Uradno se poroča:

— S fronte generala Mackensena naznanjajo, da je položaj v Dobrudži neizpremenjen. Razen manjših bojov se ni zadnje dni ničesar posebnega pripetilo.

Dunaj, Avstrija, 13. oktobra. — Avstrijski generalni štab naznanja:

— Rumunom so se pri Vulkanu prelazu izjalovili vsi napadi. V dolini reke Maroš je po zmagi našega orožja zavlada popoln mir.

V zadnjih treh dneh smo vjeli 18 častnikov in 650 mož ter zaplenili veliko vojnega materiala.

Rojaki, Slovenci, spominjajte se slovenskih revežev v starem kraju.

Klanje v Bayonne.

Še en delavec usmrčen. — Stavka se je razširila po drugih Rockefellerjevih napravah.

Včeraj popoldne je došlo iz Bayonne, N. J., zopet pretresljivo poročilo, nad katerim se mora vsak človek zgrazati, namreč, da je bil od policijske kroglice usmrčen še en delavec, ki je slučajno stopil v usodopolnem trenutku iz salona.

Ko je padla ta žrtev, je nastal po celem mestu mir, odanih je bilo še par strelcev iz policijskih pušk, toda kolikor je bilo mogoče do danes zjutraj doznati, ni nihče ranjen ali ubit.

Policijski komisar Wilson in župan Garven sta zvečer izdala neko izjavo, v kateri pravita, da je stavka strta in da upata, da bodo delavci toliko pametni, da bodo šli zopet na delo.

Wilson je rekel, da bo danes zvečer sklical veliko zborovanje štrajkarjev, na katerem bo govoril, da se naj delavci vrnejo na delo in delajo pod starimi pogoji.

Delavci skoro gotovo ne bodo s tem svetovni policijskega komisarja zadovoljni.

Stavka se je včeraj razširila po drugih Rockefellerjevih napravah v New Jersey.

Šest ranjenih, ko sta avtomobila zadel.

Brownsville, Pa., 13. oktobra. — Dr. Percy Smith je bil nevarno ranjen, pet drugih pa lahko poškodovanih, ko sta dva avtomobila skupaj zadel.

Nemci jedo meso polznih medvedov.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — V Weisswasserju se je te dni prodalo meso polarnih medvedov po ena in pol marke funt.

Meso je okusno in redilno.

Joffre poziva vojake, da investirajo v francosko vojno posojilo.

Pariz, Francija, 13. oktobra. — Francoski vrhovni poveljnik Joffre je izdal poziv, v katerem pravi, da naj francoski vojniki investirajo svoj denar v francosko vojno posojilo.

Pozor pošiljatelj denarja!

Valud negotovnega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprjemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VELEDO VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati namorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljavo toliko časa, da se izplača na določen način. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v sredi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:			
K	\$	K	\$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
95....	13.00	900....	121.50
100....	13.65	1000....	132.00

Ker se zdaj časa denarja skoraj vsak dan manjajo, smo primorani računati po najvišjih cenah in bomo tudi nakazovali po njih. Vendar se bo zgodilo, da dobi naslednji kaj več, vendar pa tudi kaj manj. Zlasti dajmo na napad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslednji list v roko, se pri nas časa morda še večkrat spremeni.

FRANK SAKSER, 32 Cortland St., New York, N. Y.

Kje je U-53?

Ameriške vojne ladje iščejo U-53 in submarinsko bazo. — Cecil pravi, da so čini U-53 nepostavni.

Newport, R. I., 13. oktobra. — Kljub temu, da so mornariške avtoritete danes izjavile, da jim ni znano, kje bi se nahajal U-53, so pred pristaniščem pri Nantucket svetilniku in drugod, nastavljen ameriške vojne ladje.

Mornariški departament nima nobenega namena se vtikati v delovanje submarina, ako bi zopet pričel s potapljanjem, dokler se ne bo spravil na ameriške ladje in dokler bo vse parnike, katere bo potopil, prej posvaril.

Ob atlantiški obali so danes krožile ameriške vojne ladje in iskale nemško submarinsko bazo, ki se po mnenju mnogih nahaja neke v bližini ameriške obale.

Washington, D. C., 13. oktobra. — Danes je odplulo iz Newporta več ameriških vojnih ladij za "Adriaticum", ki vozi za zavezniške velike municije in drugih potrebščin.

V vseh krogih je mnenje, da je U-53 najbrže na sledu "Adriatic-a", in da ga bo torpediral ob prvi priliki.

Boston, Mass., 14. oktobra. — S parnika "Bovic" je danes došlo sem brezčimno poročilo, da je bilo v dogledni daljavi videti nek submarin, čegar je, se ne ve. V katero smer je submarin plul, na "Bovicu" niso mogli dognati.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Tukaj se nič ne ve kje se nahaja submarin U-53. Nekateri časopisi, ki so prinesli tozadevne članke, so mnenja, da je v ameriškem vodovju en sam submarin.

Amsterdam, Nizozemska, 13. oktobra. — "Hamburger Zeitung" je pred par dni prinesla poročilo, da je kapitan Koenig, poveljnik nemškega submarina, ki je bil pred kratkom v Združenih državah, odgovoril svojim sorodnikom na neko pismo, da se pripravlja zopet na odhod v Združene države.

London, Anglija, 13. oktobra. — Lord Robert Cecil, blodadni minister, je danes dal časnikarjem izjavo, da smatra čine nemškega podmorskega čolna U-53 za nepostavne. To je bila prva angleška uradna izjava glede delovanja U-53. On smatra zadnja početja submarina za nepostavna z oziroma na mednarodno pravo.

On pravi, da ni dovolj, da nemški poveljnik posvari parnik, naše potnike v najhujše človeške in jih nato prepusti elementom, temveč mora potnike spraviti na popolnoma varen prostor.

Ako bi ne prišla ameriška mornarica takoj na lice mesta, bi bilo gotovo par ljudi potopljenih.

Nemčija se ima zazdaj samo ameriški mornarici zahvaliti, da ni prišel zopet v velike nepravice.

Kdaj bo konec?

Ves svet napeto pričakuje konca najstrašnejše vojne, kar jih pomni svetovna zgodovina.

Vsak človek premišljuje, kdaj bo konec tega strašnega klanja, kdaj se bo ljudstvo toliko izpacetovalo, da bo samo izrazilo svoje misli in želje ter se ne bo več pustilo diktirati od svojih kraljev, cesarjev, diplomatov in državnikov. Ni dovolj, da bere človek samo dnevne novice, pač pa mora dobiti tudi nekaj pojema o notranji zapletenosti v raznih državah, o raznih političnih spletkah, o vzrokih sedanjega klanja, ki so le površno omenjeni v časopisju.

O vsem tem razpravlja na dalgo in široko naš "SLOVENSKO-AMERIŠKI KOLEDAR", ki se že prav pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker letos ni mogoče dobiti iz starega kraja nobenega koledarja in nobene pratike, je umevno, da bodo posegli po njem vsi ameriški Slovenci.

Ker smo ga tiskali le omejeno število, ga naročite takoj. — Cena je isto kot lansko leto.

"SLOVENSKO PUBLISHING CO.", 32 Cortland St., New York, N. Y.

Srbi.

Nemci poročajo, da so imeli Srbi zelo velike izgube. — Železniška proga Bitolj-Florina.

Solun, Grška, 13. oktobra. — V velikem zavezniškem glavnem stanu je bilo izdano danes sledeče poročilo:

Ob reki Strumi so naše čete prav dobro napredovale. Posrečilo se jim je dospeti ob železniški progi, ki vodi iz Bitolja v Florino, do križišča Sere-Demir Hizar in Sere-Solun. Kljub temu, da branijo železniško progo močni sovražniški oddelki, mi neprestano napredujemo.

Severno od Doljezi smo napadli več sovražnih strelnih jarkov in jih z naskokom zavzeli. Sovražnik se je umaknil, ne da bi pobral svoji ranjenec in mrtvih.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Iz glavnega stana nemške armade poročajo:

Ob železniški progi Bitolj-Florina se vrše vroči artilerijski spopadi. Ob reki Černi je sovražnik vprizoril večer več napadov, ki so se mu pa vsi izjalovili. Naše pozicije pri Orfanu obstreljujejo sovražne bojne ladje. Škoda, ki so jo povzročile, ni posebna.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Ob reki Černi so odbili nemški vojniki šest sovražniških napadov. — Francozi so obstreljevali mesto Sere in ranili več civilistov.

Sommeška fronta.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Nemški vojni urad poroča danes, da se vrše na sommeški fronti zelo vroči boji. Francozi in Angleži so napadli, toda vsi njihovi poskusi so bili zastojni.

Uradno se tudi izjavlja, da je zavezniška ofenziva na zahodni fronti vstavljen.

Mati zaprta, ker je svoje otroke zaprla v sobo.

Ker je svoje otroke zaprla v sobo, ne da bi jim dala kaj vode in hrane, je bilo Mrs. Ani Kominski iz Paterson, N. J., prisojenih štiriindvajset ur.

Otroci so bili zaprti štiriindvajset ur.

Pomanjkanje krompirja v Nemčiji.

Amsterdam, Nizozemska, 13. oktobra. — Nemški "diktator" za hrano, je včeraj v Reichstagu priporočil, da Nemčiji primanjkuje krompirja.

Izjavil pa je tudi, da se oblasti trudijo na vsi moči, da ne bo dežela prišla v kake večje tozadevne zadrege.

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREŽIČNEM BRZOJAVU.

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljках; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopolnje.

Zdaj je mogoče poslati le okroglo svojo, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10,000.

Brezlične pošiljke grede vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljke dosepejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgoditi se pa kaj lahko, da pošiljatev traja tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezličnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoče kakšen natev, ako se urine kje kaka na paka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dati: pošlje naj se po brezličnem brzojavu.

Denar za brezlične brzojavke pošljite po poštne Money Order ali pa gotov denar v priporočnem pismu, ne pa potoma privatnih čerkov.

FRANK SAKSER, 32 Cortland St., New York, N. Y.

Neznatni laški uspehi.

ITALIJANSKI VOJNI URAD POROČA, DA SO IMELI LAHI VČERAJ NEKAJ USPEHOV. — DUNAJ PRIPOZNA NEKAJ IZGUB. — VELIKANSKE IZGUBE NA OBEH STRANEH. — NOVAVAS JE LAŠKA.

Rim, Italija, 13. oktobra. — General Cadorna je danes s svojimi četami zopet nekoliko napredoval; vojni urad poroča, da so se morali Avstrijci že do druge bojne črte umakniti.

Iz Milana se poroča, da se hoče s tem oblažiti pritisk centralnih držav na Rumunijo.

Avstrijske čete so se morale umakniti do prvih hiš v Lokvici in Hudem logu, jugovzhodno od Opatjih sel.

Avstrijci so vprizorili zelo hude napade, toda vsi poskusi so bili brezuspešni. Njihove izgube so zelo velike; pri neki postojanki smo pokopali 400 Avstrijcev.

Dunaj, Avstrija, 13. oktobra. — Današnje avstrijsko uradno poročilo se glasi, da so Italijani v zadnjih bojih vzeli Novovas. Pripozna tudi, da so se morale vsled velike italijanske premoči na več drugih točkah umakniti. Avstrijske čete so vjele v teh bojih 2,700 laških vojakov.

Nemški socialisti.

SOCIALISTI SO ZOPER NAZORE SVOJEGA SODRUGA SCHEIDEMANNA. — PRAVIJO, DA NEMČIJA MORA OBRDŽATI OZEMJE, KI GA JE ZAVZELA IN PREPOJILA S SVOJO KRVJO.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Nemška javnost ni bila doela zadovoljna z včerajšnjo sejo Reichstaga. Govor socialističnega poslanca Scheidemanna je našel povsod, v časopisju in med ljudmi veliko kritiziranja in zgražanja.

Če govori danes človek z najbolj rdečim socialistom, bo vstrajal na tem, da Nemčija ne sme zapustiti Belgije in severnega dela Francije, katero ozemlje je zavzela s svojo krvjo; pravijo, da se to ne sme zgoditi samo radi takozvanih internacionalnih socialističnih idej.

Izgleda, da Scheidemann, kljub temu, da je bil svoječasno velik socialistični voditelj, zdaj nima posebno veliko pristašev in da se zlasti oni socialisti ne strinjajo z njim, ki so v zakopih.

Socialno demokratični list "Die Glocke" sviri svoje čitatelje, da ne podpisajo nobenih peticij za mir. — Ničesar bi ne bilo bolj napačnega kot kaj takega, in zdaj je čas za to, da se nasprotuje takim stvarim, ki bi lahko imele grozne posledice. — pravi "Die Glocke".

Jaz sem vsak dan v zvezi z našimi delavci v rovinah, — nadaljuje potem članek omenjenega lista, — in ti ljudje so vsi za to, da se Belgijo in Francijo obdrži, osvoji. Celo sodrugi, ki so bili Liebknechtovih idej, nočejo ničesar slišati o tem, da bi Nemčija dala nazaj Belgijo in drugo zavzeto ozemlje. Ako bo Nemčija še naprej zmagovala, bo gotovo devetdeset odstotkov socialistov za to, da Nemčija osvoji Belgijo; oni, ki se bodo vrnili iz zakopov, bodo gotovo enoglasno za to. To niso ideje voditeljev, temveč tako mislijo velike mase delavcev.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — V sredo je socialistični voditelj dr. David rekel v svojem govoru, ki ga je držal v Reichstagu, tudi tole:

— Malo je upanje za mir. Naši sovražniki pravijo, da ne bo čas prej zrel za mir, dokler ne bo Nemčija uničena. Brezobzirno vojevanje s submarini ne bo popolnoma nič skrajšalo vojne, še celo podaljšalo jo bo.

On je dalje navajal, da Nemčija ni bila srečna in vesela, ko je mogla pričeti vojno, temveč, da je vse skupaj krivda Rusije, da se je vojna pričela.

Dr. David je mnenja, da bo mir prišel takoj, ko bodo sovražniki Nemčije sprevideli, da jim je nemogoče nje streči.

Zdaj se bide Nemčija za svoj obstanek, zdaj se brani; in to nas združuje vse skupaj kot eno, — je rekel.

Polet nad nem. tovarne.

ŠTIRIDESET ZAVEZNIŠKIH ZRAKOPLOVOV JE POLETLO NAD MAUSERJEVE NAPRAVE. — ŠEST NEMŠKIH ZRAKOPLOVOV JE IZGUBLJENIH, KAKOR TUDI DEVET ZAVEZNIŠKIH.

Pariz, Francija, 13. oktobra. — Francoski vojni urad poroča, da je poletelo nad Mauserjeve tovarne v Oberndorfu ob Neckar reki, Nemčija, 40 angleških in francoskih zrakoplovov. Zmetali so štiri tone bomb. Ko so se pojavili zavezniški aeroplani, so prišli v zrak tudi nemški zrakoplovi in branili svoje tovarne. Nemci so izgubili šest strojev.

Berlin, Nemčija, 13. oktobra. — Škoda, ki so jo napravili zavezniški zrakoplovi nad Mauserjevimi tovarnami, ni velika. Uničenih je bilo devet sovražnih zrakoplovov.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
52 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in	Za pol leta za mesto New York...	2.00
Canada	Za Evropo za vse leto	4.50
Za pol leta	Za Evropo za pol leta	2.55
Za celo leto za mesto New York...	Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenrednih nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalilice naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

52 Cortlandt St. New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

SLOVENCİ PO VOJNI.

Gotovo je, da Avstrija in Nemčija in njuni zavezniki ne bodo zmagali v tej svetovni vojni.

S tem odpade tudi vsako razpravljanje, kako bi se godilo Slovincem in kaka bi bila usoda slovenskega naroda za slučaj, da bi bila zmaga centralnih zaveznikov istinita in popolna.

Če Nemčija in Avstrija ne bosta zmagali, pa seveda še ni rečeno, da bodo zmagali zavezniki ali vsaj tako zmagali, da bi mogli absolutno in brezpogojno diktirati mir.

Zaradi tega bo prišlo do miru ali takozvanega gnjilega miru, katerega bodo klenili na podlagi dolgotrajnih pogajanj ter z različnimi koncesijami obeh strank.

Za slučaj, ki se pa ne bo uresničil, da bi namreč zavezniki popolnoma zmagali, bi bila usoda slovenskega naroda dejansko veliko slabša kot pa bo v slučaju, da bo zmaga nepopolna in da se bo cela stvar končala z gnjilim mirom.

V programu zaveznikov se je šlo v prvi vrsti za gospodarsko ponižanje Nemčije ter oprostitev manjših samostojnih držav od pretečega nemškega nadvladja.

Seveda, vsa zagotovila so bila deloma le na papirju, v resnici je pa šlo veliko bolj za življenske interese velikih prizadetih držav kot pa za interese malih narodov.

Da je to tako, nam kažeta slučajja Belgije in Srbije, katerima so prišli zavezniki prepozno na pomoč ter niso tudi pozneje ničesar storili, da bi oprostili to ozemlje sovražnika.

Prav jasen je bil slučaj posebno glede Srbije, kjer niso pričeli z oprostitvijo srbske zemlje nič prej, dokler niso reorganizirali klavnih ostankov nekdanje srbske armade, katere zdaj iz Soluna pošiljajo navzgor v žerjavico po konstanj.

Vsako mora priznati, da je to postopanje zaveznikov s stališča vzajemnosti in dejanske pomoči tako klavno kot si je le mogoče misliti kako klavno stvar.

Torej izmučeni, decimirani in napolnrtvi srbski vojaki so še dosti dobri za zaveznike, da oprasčajo rodno grudo tujega jarma.

Kot delajo zavezniki z malimi narodi, ki so na njihovi strani, delata tudi Avstrija in Nemčija s tistimi malimi narodi, katerim gospodarita.

Pri tem ne mislimo le samostojnih manjših držav, ki so na strani Avstrije in Nemčije, temveč tudi male narode, ki zdaj žive v Nemčiji in Avstriji.

Pri tem mislimo Slovence, Hrvate, Čeha, Poljake, Italijane in ostale.

Tudi ti so bili Avstriji in Nemčiji prav dobro prišli. Z direktnim nasiljem jih je Avstrija prisilila, da so šli v boj za interese, s katerimi imajo prav malo skupnega.

Pozabili so vsa zapostavljanja, pozabili so neštete krivice. Večpila jim je misel, da bi jim v nobeni drugi državi ne moglo biti boljše, ter da so lahko hvaležni usodi, ker se nahajajo na njeni strani.

Deloma vsled prirojene brezbriznosti in deloma iz strahu pred državno silo, so se narodi vdali v svojo usodo ter samim sebi sugerirali misel, da je moralo biti tako in nič drugače.

Tekom vojne se je iz te brezbriznosti razvila neka besna navdušenost, in danes vidimo prikazen, da so ti manjši narodi v jedru bolj fanatično avstrijski in nemški kot sta vladajoča naroda sama.

Tudi Slovinci ne tvorijo nikake izjeme.

To pa še posebno zato ne, ker so bili po svoji ogromni večini že od nekdaj veliki patriotje in obožavatelji sedanjega režima.

Kakor drugi so imeli tudi slovenski narod od te vojne same izgube in nikakega dobička. Ker zavezniki ne bodo absolutno zmagali ter ne bodo narekovali miru, se najbrže tudi ne bo zgodilo, da bi se slovenski narod, politično razcepil ter priklopil raznim samostojnim državam.

Vsak nap bo priznal, da je v enem oziru to dobro, kajti, manjše zlo nam je vendar ljubše kot pa večje.

To večje zlo bi bilo, da se polasti Italija enega dela sedanjega slovenskega ozemlja, Srbija drugega dela, do čim bi ostal ostanek pri Avstriji. Potemtakem bi bil slovenski narod razcepljen v tri dele. Ne le administrativno, temveč tudi državnopravno in narodnogospodarsko.

Oficielna Avstrija je hotela postati grobokop nekatere svojim slovanskim narodom.

Postala bi bila, če bi v zvezi z Nemčijo popolnoma premagala zaveznike ter uradnim potom ponemčila svoje slovanske narode.

Postala bi bila pa tudi v slučaju popolne zmage zaveznikov, kajti v tem slučaju bi se popolnoma nič ne brigala za bodoči obstanek slovenskega ali katerega drugega slovanskega naroda.

Mirne duše bi dala Italiji in del Slovencev, Srbiji drugi del, dočim bi ostanek, razcepljen in razdvojen sam s seboj, lahko v najkrajšem času potujčila — ponemčila.

Zgodil pa se bo, kot vse kaže, tretji slučaj, namreč, da Avstrija ne bo mogla postati grobokop slovanskih narodov.

Oslabljena od naporov večletne vojne in borbe bo morala po končanem boju obrniti vse svoje moči na drugo stran ter prepustiti slovanskim narodom pravico razvijati se in napredovati neovirano na svoj lasten način.

Iz vsega, kar smo dozdaj izvajali, je pa tudi razvidno, da za slovenski narod še ne bodo tako kmalo napočili kralj Matijaževi časi.

Zastran tega bo treba napeti vse sile ter skrbeti, da bo naša velika ura slovenski narod pripravljen, sposoben in vreden resnične svobode.

S tem končujemo naša razpravljanja o jugoslovanskem vprašanju. Pisali smo le to, kar je po našem mnenju najbolj podobno resnici in najbolj trezno premišljeno.

KONCEM TEDNA.

Zottijev turški list se je pričel brigati za "Enote" ter deli delegatom "Enote" zausnice. — Na zausnice bi se moral njegov urednik boljše razumeti, ker jih je že faktično okusil od slovenske roke.

Ni mu povolji sklep glede glasila "Enote" ter hujska zoper sklepe konvencije. Pravi, naj se preklicke konvencije sklepe in naj se da glasilu Zottijevemu listu.

Čudno, da ni prišel z nasvetom: — Izvolite Franciscu Zottija glavnim blaginikom, izročite mu ves denar! — Zotti je izvršten finančnik, to dokazuje 750.000 dobro pri njem naloženih dolarjev! Povrnjeni pa bodo o svetem Nikoli!

Kaka blaga duša je Zotti, kako skrbi za Slovence! Fotografirati ga bo treba in vsak Slovenec bo moral nati njegov gumb. — "Enota", katere pa v resnici nikjer ni, mora imeti Zottija na banderju!

Prismojen je pa na drugi strani, ko hoče "Enote" in jo vsiliti drugim, kateri o njej ničesar ne vedo.

"Enota" se lahko "pofota", ne mine pa njen denar, ako bi ga kaj imela.

Samo Zottija poslušajte, po njem se ravnaite in poštenjakoviči boste prvega reda, ker z malenkostmi se on ne pajdaši.

"Enote" le skupaj kakor uboga gmajna, to se Zottiju vedno sanja, ali za "Enote" se on ne zmeni toliko kakor za lanski sneg.

Zelo pri srečo so mu le denarji, ako jih "Enote" kaj imajo, katerih pa še nihče ne pozna.

Mogoče, da so "Enote" zanesli kaki "kebri", ki po odpadkih rijejo v glavo Zottijevega bedaka.

Z bedaki se pa ni pajdašiti, ker bedarija se kaj rada naleze, a ozdravi jo pa le Zottijev finančni sistem in njegove kapljice, ki veljajo narod \$750.000.

Dopisi.

New Castle, Pa. — Šinši javnosti moram naznaniti vesele in žalostne novice: gotovo boste mislili, da je kak strie umrl ter zapustil svojemu dediču tisočake, da je zato zdaj dedič vesel, a drugi so žalostni, ker so izgubili dobrega tovariša. Toda temu ni tako. Naznanim, da je stopil v zakonski jarem Anton Skufca z gospodično Josipino Kovač; on se zdaj veseli in uživa medene dni, a mi smo žalostni, ker moramo še zmirom sami po okoli hoditi in gledati, kdaj se bo nas katere u-smilila. Na "ohceti" smo se zabavali izvrstno, posetili so nas tudi rojaki iz Farrella, Pa., ter pripeljali s seboj izvrstnega godca, kateri je moral vleči svojo harmoniko, da je kar meškal. Hvala jim. Pri tej priliki smo se tudi spomnili slovenskih revežev v starem kraju ter nabrali svoto 10 dolarjev 50 centov. Delavske razmere so še precej dobre. S pozdravom! — Hrastnik.

East Moline, Ill. — Kar se tiče delavskih razmer, je tukaj skoraj ravno tako kot drugje. Strajk v William White & Co. tovarni se še nadaljuje. Danes, 11. okt. popoldne so imeli delavci, zaposleni v John Deer Plough Shops, velike pohode po mestu. Te dni nas obišče "mami" Jones. — Dan

Clear Creek, Utah. — Pošiljam vam naročnino za list, da mi ga boste pošiljali, da si bom malo kratil čas: kajti tukaj nas je že sneg obiskal. Tukaj imamo dolgo zimo, namreč okoli devet mesecev. Drugače so časi dobri, delamo dobro, pa včasih nam dajo tudi nekoliko počitnic, kajti odmrzne že tako gledajo, da si ne more ubogi delavec veliko opomoči. Tukaj je sedem slovenskih družin, pa četvero samecev. Delavskih moči manjka. S pozdravom. A. T.

Kralj je odlikoval zrakoplovca.
London, Anglija, 13. oktobra. Kralj Jurij je odlikoval avijatika drugega poročnika Wulstana Josepha Tempesta, ker je vničil več sovražnih zrakoplovov.

Obletnica.
Danes je eno leto, odkar se je pričela stavka cestnih železničarjev v Wilkesbarre, Pa. Stavka še danes ni končana.

Angleški častnik na banketu z kajzerjem v Nišu.

Da, angleški častnik je tekom sedajne vojne večerjal z nemškimi cesarjem.

To bi bila lahko njegova zadnja večerja, ako bi ga bili spoznali, da je angleški žurnalist in špiun. Nihče ni mislil, da je domnevani nevtralni častnik v resnici uslužben od londonske "Daily Mail".

In večerja s cesarjem ni bila njegova zadnja večerja, kot bomo videli iz naslednje zanimive povesti; gotovo pa je, da mu bo ta obed ostal v spominu do konca življenja.

Mogoče se bo kmalu dozdevalo, da je to nemogoče.

Ko se je vrnil z Balkana, je spisal knjigo. Knjige sicer mi nimamo, toda izvečke iz te knjige smo dobili v "St. Louis Post Dispatch".

On pripoveduje v svoji knjigi, kako je delal, da je prišel v pogovor z Enver bejem in Čarigradu, in ko se je vrnil s Porte, je šel naprej in par dni pozneje je stal že na postaji v Nišu. Ko je stal na postaji, je mimo njega hodila neka vojaška postava, zavita v dolg plašč, postava je delala široke korake in obraz ji je bil obrnjen naravnost. Častnik je spoznal obraz, ki je celemu svetu znan — namreč obraz nemškega kajzerja.

Toda ni bil sam, v bližini jih je stalo več, vsi v vojaških plaščih, med njimi sem lahko spoznal tudi bolgarskega kralja Ferdinanda.

Častnik piše o svojih utisih, ki jih je dobil, ko je zagledal cesarja:

"Kakšni so bili moji čuti, ko sem bil siguren, da sem v bližini kajzerja, ne more vedeti nihče drugi kot kak žurnalist. Kmalu sem spraval skupaj moje stvari, pri tem mi je pomagal nemški vojak, katerega sem poklical.

"Ferdinand se je potem pridružil Viljemu in hodila sta skupaj. Sklenil sem, da se bom kolikor bo mogoče blizu zrinil do teh dveh kronanih glav. Cesar in kralj sta hodila po platformi in kajzer je držal pred ustmi robec. Bil sem predaleč, da bi slišal, ali kašlja ali kaj.

"Ferdinanda še nisem bil nikoli poprej videl, vendar spoznal sem ga takoj po dolgem nosu. Kajzerja sem bil videl prej, in sicer pred osmimi leti. Kajzer se je od tistega časa veliko spremenil. Takrat je bil visok, močan, lea so mu bila polna, zdaj je bil pa nekako sključen, obraz mu je bil upal in — sploh njegova postava ni več veliko spominjala na kajzerja, katerega sem videl pred osmimi leti.

"Kajzer je nosil dolg sivo-rjav plašč, na glavi je imel pikelhavbo, katere je bila pokrita z nekimi rjavim blagom. Prav v njunino bližino nisem mogel, ker so ju strazili vojaki. Toda, ker sem le vedno in vedno naprej šil, je vprašal nek bolgarski častnik, kdo sem in kaj hočem.

"Povedal sem mu, da sem nevtralen častnik in da imam najboljše priporočilo od bolgarskega vrhovnega poveljnika Romankova, pred katerim sem hvalil "vilkanske" uspehe bolgarskih čet, kar mu je zelo ugajalo.

"Častnik me je potem pustil in šel k nekemu drugemu častniku, kateri se je kmalu obrnil proti meni in mi pomignil. Ko sem prišel k njemu, mi je povedal, da ima on nalogo sprejemati častnike, kajter me po kratkem izpraševanju povabi, da naj, ako sem pri volji, pridem na cesarski banket, ki se ima vršiti zvečer. Hladnokrvno sem se mu zahvaljal za povabilo in mu zatrdno obljubil, da se bom sigurno udeležil. Ko me je pustil, sem se pričel tresti, menda od razburjenja in veselja.

Že takrat sem mislil, kako senzacija bo povzročilo moje pripovedovanje o moji prisotnosti na cesarskem banketu, ko bom prišel v Anglijo.

Banket se je tisti večer vršil v mestni hiši v Nišu. Pričujoči so bili še tri drugi žurnalisti. Prostora je bilo za okoli petdeset oseb, toda par prostorov je bilo praznih, tako, da je bilo prisotnih le okoli štirideset. Mize so bile okrašene z rumenimi rožami. Godba telesne straže je igrala nekaj komndov s kratkimi presledki.

"Kajzer je sedel na desni Ferdinanda; na Ferdinandovi levi je bil pa general Falkenhayn (tedajni načelnik nemškega generalnega štaba).

KAKI IZBORNI LINIMENT

ima veliko število uporab v vsaki hiši. Nikoli ne poteče dan ne da bi ga kak član imel pri liko rabiti.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko Olje) je taki liniment ter se že rabi preteklih 55 let. Izkazal je svojo vrednost pri zdravljenju

REVMAZMA, NEVRALGIJE, IZVINJENJ, OTOKLIJAVEJ, OTEKLIN, OTEKLIN ŽLEZ, OKORELIH SKLEPOV IN MIŠIC, KRČEV, BOLEČIN IN BOLESTI.

Cena 25 in 50 centov.

Čitate sledeče pismo: "Severovo Gothardsko Olje se je izkazalo zelo uspešno, moja žena je imela hude bolečine v nožih toda po rabejuju Severovega Gothardskega Olja so bolečine postale manj hude in ko je porabila pol steklenice, so bolečine popolnoma izginile.

John Mikulastik, Ed. No. 1, Box 66, Iron Mountain, Mich.

Kupite Severovo Pripravko v lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite jih od nas. Zavarite nadomestivo.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

"V cesarja sem bilo zainteresiran, toda Falkenhayn, možgani nemške vojne mašine, so mi tudi povzročali veliko radovednosti. Mož je gotovo nekoliko čez petdeset, toda ne izgleda, da bi že pol stoletja tlačil zemljo. Težko bi bilo najti moža z bolj plemenitimi in lepšimi potezami. Ko sem ga videl, kako prosto je govoril s Ferdinandom in Viljemom, sem ga takoj smatral za moža posebnih zmožnosti in veličanske moči.

"Jaz sem sedel manj kot petdeset čevljev proč od kraljevskega para, imel sem imel priko videti vsak izraz, ki se je pojavil na obrazu enega ali drugega, opazil sem lahko vsak nasmeh. Zdal sem videl kajzerja, da je neprenehoma pokaljeval, in pričel sem so čuditi, kaj ga je prineslo iz njegovih palač v Berlinu v te srbske kraje, kjer so prostori le s petrolejkami razsvetljeni; nam so svetile namreč le petrolejke. Kljub temu, da se mu je videle, da ni v prijetnem položaju, kljub temu, da je bilo jasno, da ne trpi malo, je bil vseeno z vsakim prijaznim, kolikor je mogel.

"Debal sem zanj že nekoliko simpatij, ko sem ga videl, da je njegov vrat ves bolan in da ga mora zelo boleti, ko se je moral vedno naslanjati na Ferdinanda, kateri mu je vedno nekaj šepetal, nekaj na uho, ako ni govoril s Falkenhaynom.

"Ugibal sem, kaj bi prineslo Viljena v Niš, toda ničesar mi ni moglo priti na misel. Ferdinand se mi je skoro zagabil, ko sem gledal njegove majhne oči, debela lea in poostreno brado; v njem sem videl dušo črno kot čimnik.

"Kajzer ni pokusil skoro nobene stvari, vsled česar sem pričel misliti, da je mogoče res, kar se pripoveduje o njem, da on vedno priprej, če ako mora na kak banket; ali pa, da mogoče ne more jesti vsled vratu.

"Ferdinand si je pa vsega privoščil, zlasti vino mu je šlo v slast. Njegov tek je bil vsekar izvrsten.

"Razloček med kajzerjem in Ferdinandom je bil zlasti velik, ko sta vstala; prvi je bil upal, drugemu je bil obraz zalit, prvi je bil prikupljiv, drugi pa naravnost oduren. Zdal je stal po koncu in na njegovem obrazu je bilo videti izraz vladarja; v tistem trenutku se mi je ravnotak zdel, kot takrat, ko je pregledoval svoje pruske polke.

Pri banketu sta bila tudi bolgarska princeza. Prestolonaslednik Boris je tenak, tako neznan, da ne vem, za kaj bi ga bil vzel, ako ne bi videl njegove obleke. Mlajši princ Ciril je nekoliko močnejši, toda oba imata dolga nosova, vendar ne takih, kot ga ima oče.

"Potem so se vrstili govori. "Kralj Ferdinand je vstal s svojega sedeža z neko gesto, kot bi mislil, da je prišel zanj največji trenutek v njegovem življenju. Njegov glas je čist in razumeti ga je bilo popolnoma lahko.

"Svet", je govoril Ferdinand, "se je naučil občudovati moč Nemčije in njenih zaveznikov in danes vrjame v nepremakljivost nemških armad in vodstva kajzerja." Kralj je potem izrazil svoje upanje, da bo leto 1916 prineslo trajen mir. "Mir, ki bo svetel sad naših zmag, mir, ki bo dovolil v bodoče mojemu ljudstvu sodelovati pri delu za "Kultur", toda, ako bi usoda hotela, da se bo vojna nadaljevala, so moji

Važno za priseljence!

Državni delavski department Združenih držav je odprl svoj urad na 240 E. 79. St., med 2. in 3. Ave. v New Yorku. Urad je odprl vsak dan od osmih dopoldne do osmih zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od desete ure dopoldne pa do opoldne.

Namen tega urada je, nuditi naseljenecem nasvet, pouk in pomoč, in sicer vse brezplačno.

Ta urad je obenem tudi posredovalnica za delo in deluje sporazumno in v zvezi z delavskim departmentom Združenih držav.

Za storiene usluge ni treba plačevati nikakih pristojbin.

Pišite ali pa pridite osebno!

ŽENITNA PONUDBA.

Slovenec na dobrem mestu se želi seznaniti s slovenskim dekletom ali vdovo z enim otrokom v starosti do 32 let. Jaz sem tudi toliko star. Vse druge podrobnosti lahko izvete potom pisem. Tajnost jamčena. Slike in pisma se na zahtevo vrnejo. Naslovite:

Joseph Strubil,

Box 219,

New Castle, Pa.

Slovensko katoliško

podp. društvo

sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Izbor porisane dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERLIN, Box 95 Willock, Pa.
 I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
 II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
 Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
 II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
 Službenik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
 Poslanišnica: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VERHOVNI NADZORNIKI:

Dr. MARTIN IVKO, 909 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBORI:

Predsednik: IGNAČ PODVARNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
 I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
 II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
 III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBORI:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
 I. poročnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
 II. poročnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Gresham, Ore.

UPRAVNI ODBORI:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 114, Bridgeport, O.
 I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
 II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Wilt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Pa.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Krutost Nemicev.

Na kratko je bilo že poročano, da so Nemci na Veliki teden ugrabili v okupiranih delih Severne Francije več tisoč mladih deklet in mater in jih poslali na razne strani delati na polje, ker jim je doma primanjlovala delavica.

Francoska vlada je nedavno izdala Rumeno knjigo, v katerih daje vse podatke tikačice se deportacije francoskih žena in deklet iz mesta Lille in okolice.

Dodaj nemška vlada se ni dopustila da bi kakšni nevtralni zastopnik stopil na ozemlje, katerega je nemška vojska osvojila tekem te vojne.

Francoska vlada je dobila glede let nemških nesramnosti vse potrebne informacije in izdala pred par tedni k Rumeni knjigi še nek dostavek, v katerem pravi tudi ne drugim:

"Te deportacije so se pričele že pred Velikonočjo. Nemci so naznanili, da se bo prebivalce v Roubaixu, Tourcoingu, Lille itd. transferiralo v francoske okraje, kjer bo njih življenje lažje. Neke noči ob dveh ponoči so nemški vojniki vdrl v vasi in pričeli po hišah raznašati tiskana naznanila. Prebivalcem se je zagrozilo, da morajo biti v polidruzi uri pripravljeni na nekem gotovem mestu. Vsaka družina se je morala postaviti pred hišo, kjer jo je častnik preiskal in odredil, kateri člani morajo na prejšnji besedi, s katerimi bi bilo mogoče izraziti barbarsko počenja nemških vojakov. Niti ni mogoče opisati prizorov, ki so se vršili pred hišami, ko so se poslavljali mladi ljudje od svojih starišev in zopet stariši od svojih mladih otrok, ki so jih morali zapustiti. Kmalu so prišli nemški vojniki z nasajenimi bajonetami ter jih odvedli in odpeljali.

"Solze in kričanje otrok in starišev ni omehčalo brutalne Nemce. Le nekaj je bilo nemških častnikov, ki niso bili toliko nečloveški, katerih srce ni bilo tako trdo, da je kako mlado deklico ali kako mlado ženo namenoma spregledal, ko ga je prosila, naj se usili nje njih starišev oziroma njenega otroka.

"Te deklice in žene se je potem odvedlo v tovarne, kjer se je postopale z njimi kot z živino v blevu; vsaka je dobila številko in se jih je razdelilo v skupine. Med njimi je bilo tudi nekaj mladih, toda močnih deklet in čvrstih žensk. V teh tovarnah so jih držali oči, dva oziroma tri dni, dokler niso prišli vlaki, da so jih odpeljali.

V mestu Lille sa nemške oblasti ravno tako naredile, poleg tega so pa se naznanile, zakaj to delajo:

"Postopanje Anglije je napravilo prehranjevanje ljudstva vedno bolj težavno za našo državo. Da bi se temu odpravilo, je nemška vlada nedavno pozvala prebivalstvo v okupiranih krajih, da bi se ljudje prostovoljno priglasi za delo na polju, toda vlada s tem

pozivom ni dosegla zaželjenega uspeha. Posledično se bo zdaj vse močnejše ljudi preselilo na deželo. Ljudi se bo odvedlo na polje v okupiranem ozemlju, kjer bodo morali delati, toda le na polju, uporabljajo se jih ne bo za vojaške namene. To bo pripomoglo, da bodo imeli ljudje več hrane."

Nato je bilo v dotičnem naznanilu navedeno, kaj in kdaj se morajo ljudje zbrati, da se jih bo odvedlo na določene kraje.

Naznanilo se je pa končalo z besedami: "Vsaka oseba, ki se količkaj zoperstavlja transportaciji, bo kaznovana brez milosti."

Ko sta župan v Lille, M. Delevalle, in škof Charost zvedela, kaj so Nemci storili, je župan poslal nemškim oblastim, ki so bile za to početje odgovorne, sledeče pismo, v katerem je protestiral:

"Sicer sem še vedno zelo bolan in vsled tega prisiljen ostati v hiši, toda od neke strani sem, na katero se sicer zanesem, zvedel, to da upam, da mi bo mogoče dobiti ne informacije, ki bi mi pomagale pri raziskovanju, da se je nemška oblast namenila deportirati velik del prebivalstva mojega mesta in tudi iz drugih okupiranih vasi in krajev."

"Nikdar si ne morem misliti, da bi hoste vi, ki ste, ko ste prišli v naš kraj, nabili na stene lepake da se vojna ne vrši proti civilnemu prebivalstvu, da bo prebivalstvo uživalo popolno svobodo in da bo deležno vseh pravic, da se boste kaj takega podstopili."

Škof je pisal nemškemu poveljniku:

"Moja dolžnost je, da vas obvestim, da je nastalo med ljudstvom veliko razburjenje. Odrzali ste mnogo mladih deklet in žena te moži in deklet od njihovih domov, kar je povzročilo med prebivalstvom ustajen duh."

"Vi ste oče. Vi veste, kaj se vi bito oče družini, vi veste, da so družinske pravice najbolj svete, kajti vsak kristjan je na svojo družino bolj privezan kot na ka drugega."

"Nemški častniki, ki so lahko zadnje čase živeli v naših domovih, vedo, kako tesno so zveze v naših družinah med posameznimi člani. Oni vedo, da je družinsko življenje v naših krajih najslajša stvar pri našem ljudstvu."

"Z vašim početjem je v nevarnosti morala; zdaj se bo odgnalo ljudi, spravilo se jih bo v neznane kraje, skupaj bosta oba spola, pomšana bodo ljudje visoke in nizke morale."

"Mlade deklice, katerih življenje je čisto, ki niso še nikdar napravile večji zločin kot da so mogoče na kak nepostaven način do bile kočček kruha za svoje stariše, se je odvedlo proč. Njih matere, ki so tako skrbele in pazile nanje, ki nimajo drugega veselja kot imeti svoje hčerke pri sebi, ki imajo svoje može in sinove na lojiščih, o katerih že niso slišale leto dni, bodo stale same, brez svojih hčera."

"Jaz govorim o tem, o čemer sem slišal in kar sem videl. Vem, da se niste vi osebno vdeležili teh

nezaslišnosti. Vi ste po naravi nagubeni do pravice, vsled česar se obračam na vas. — Prosim vas, pošljite to pismo od mene, škofa, katerega velika žalost in tuga, ga je prisilila, da ga je napisal."

Da sta bila ta dva pismo bob ob steno, se razume.

Še enkrat.

Črtica.

Izpod nizkega, črnega stropa je visela na okajenem motovzu brleča leščerba. Majhen, rdečkast plamenček je gorel tako mirno, — kakor bi se svetila kresnica v travi.

Za mizo — bila je črva in po sredi počena — je čepela sključena starica. Pred njo na mizi je ležala drevenica palica z nerodno kljuko. Spodaj ni bila okovana. Od potovanja je bila palica oguljena in na koncu so strleli v kolobaru leseni vlakni.

Starica je upirala mirne, sive oči v palico pred seboj. V njenih očeh ni bilo več ognja. Malo so se še svetilele in gorele mirno, kakor leščerba nad mizo.

S koččnimi prsti, ki so bili vsi sključeni in trdi od dela, je tipala starica Neža po palici. Počasi so lezli prsti od zareze do zareze, ki so bile napravljene v palico od kljuke navzdol. Kadar je premaknila prste, so se ji zganile drobne, suhe ustnice in šepetaje je izgovarjala:

— Ena, dve, tri...

Tipala je dalje in štela, dokler ni prišla do konca, kjer so potle-zareze na palici.

— Devetindširideset, — je rekla tedaj in se zveselila.

— Še enkrat in bo petdeset.

Podprla je sivo glavo in se zamislila. Šestnajst let je bila tedaj stara, ko je šla prvič z materjo na božjo pot na goro k Mariji Kronani. Takrat ji je kupila rajna mati velik molek z rdečimi jagodami. Starica se je ozrla na steno, kjer je visel na krivem žrelju molek. Jagode niso bile več rdeče. Oguljene so bile in črne postarane — kakor Neža.

Vzdihnila je iskren vzdihljaj za pokojno mater. Še tisto leto ji je umrla. In ko so jo zagrebli, so prišli za Nežo dnevi trpljenja... Na roke so sedli trdi žulji, tisočilo jo je včasih v prsih in bolelo v križu od trdnega dela, da ni mogla spati ponoči. A vendar so tekla leta hitro.

Kar minogrede je bila nevesta. Na Malega Šmarina dan sta bila prvič oklicana in tedaj sta šla romat na goro k Mariji Kronani. Matevž, ženin, ji je kupil veliko, strdno sree, katerega je skrbno zavila v robčasto ruto in ga varno nesla domov ter ga skrila v skrinjo.

In potem so prišla leta, z leti otroci, in z njimi velike skrbi in težko delo. In vsako leto je nesla te skrbi kakor težak križ na goro k Mariji Kronani. Vsako leto jih je položila s skromnim darom vred na oltar.

In ko je doma v drenovo palico zarezala novo skrbino, se ji je zdelo, da je močnejša, da je potolažena, da zopet pojde eno leto pod križem, ki je olajšan.

In šla so leta — in so ji prinisla zelo radostne dneve, ko je doživea, da sta hčerki dobro preskrbljeni pri pridnih možih, ko je sin dobil v hišo pridno nevesto.

Ali bridek je bil tisti dan, ko je on legel v jamo, ko je tistem zatisnila oči, s katerim sta živela brez prepira...

Je že štirideset let od tedaj... In tedaj se je starica unaknila mlademu rodu in se naselila v bajti in prečepela ob peči pozimi, poleti na soncu pred durmi, cele dneve in željno gledala v daljavo, kakor bi nekega čakala.

In res je čakala — smrti... Tako veselo bi ji odprla, ko bi potrkala na duri in jo povabila s seboj, da gre za njim, katerega ni mogla pozabiti.

Starica je prišla majhna, neschla solza iz oči. Še enkrat je segla po palici odspodaj proti kljuki. Štela je šepetaje in je zopet naštelu devetindširideset.

— Še enkrat, pa bo petdeset... Potem pa pošljek pome, Marija Kronana, kaj ne?

Starica je zlezla s klopi in šla proti skrinji. Za balo jo je bila dobila. Pod ključavnico je bila naslikana velika rdeča roža, na levi rdeče sree, prebodeno z mečem, na desni pa ravnokot, z veliko rano in ognjem.

Odprla je skrinjo, ki je žalostno zakrnila v tečajih. Poiskala

je na dnu skrinje v skrivnem kotičku oguljen mošnjček. Rajni ga ji je dal na smrtni postelji.

Šla je k luči in ga varno ter počasi odrgnila. Zasvetilo se je pred njo nekaj goldinarjev in nekaj drobiža. Skrbno — roke so se ji nekoliko tresle — je povežnila mošnjček na mizo, da je zažvenkljalo. Starica se je razveselila in oči so se veselo zdramile. Ko je ležala pred njo njeno vesoljno premoženje, ga je pokrila naglo z roko in strahoma pogledala skozi majhno okence.

Kaj če bi jo gledal hudoben človek in se priplazil ter jo okradel...

Ali okno je bil oskrbno zagrnjeno z lisasto in umazano zeleno tkanino. Neža je odmaknila roki in s kazalcem prepejala vsak goldinar na kupček in jih preštela.

Vsi so bili, in tri desetice povrhu, prodala je dvanaest jajčkov, ker je imela izgovorjeno za užitek vsako leto eno kokoško. Ločila je desetice od goldinarjev. Te je varno zadržila v mošnjčkih in jih spravila v skrinjo, desetice je zavézala v vogel bele rute.

— Dovolj jih bo, dovolj. Eno darujem v namen za rajnega, za eno si kupim juhe, ena naj bo pa odveč, če bi se mi kaj primerilo potoma.

Neža je nato dvignila leščerbo in posvetila na staro uro.

— Deset; koj, koj ležat. Jutri bo zgodaj dan!

Na steni je stara lesena ura škrtaje zagodnjala, leno kolesje je zdrkovalo in na počen zvonček je udarilo kladvice. Trije hripavi udarci. Starica je slonelna uprta na suh koleček in poslušovala z dvignjeno glavo.

"Bog in sveti križ božji!"

Z velikimi, počasnimi znamenji se je prekrizala trikrat, na čelu, na ustih in usehlilih prsih. Nato je hitro vstala. Zadržila je v nogah veliko veselje. Zaučela se so ji tako lahke in urne, kakor tedaj, ko je šla prvič z materjo na božjo pot. Odprla je skrinjo in poiskala najboljšo krilo. Za vrat je dejala ruto — od poroke. V belo ruto, katero je skrbno potipala, če je še denar v vogalu, je zavila kos kruha, za vratni se je še enkrat ozrla po sobi. Njene oči so bile jasne, vesele in polne navdušenja. Že je držala za kljuko — pa se je vrnila do skrinje in poiskala, če jo je zaklenila. Vse je bilo v redu.

Šla je k durim in tam se dvignila na prste ter pomočila prste v kangljico in se pokropila. Vezni zapah je zahrčel, starica je objela vsa oživljajoča svežost jasnega poletnega jutra.

"Hvala Bogu, hvala Bogu, kako hodim, kako zlahka!"

Privzdigala je z mladostno gibkostjo razhojene pete starih čevljev. Glavo je nagnila naprej, desni se je držala krepko dremove kljuke, v levici se je zibal vogel kruha v beli ruti.

Od doma jo je vedla steza nekoliko navkreber, na majhen hribeček, odkoder se je spustila pot navzdol v dolino — in od tam zopet na strmo goro k Mariji Kronani.

Prišla je na hribeček. Na vzhodu je ležal tenak oblak, po katerem se je že razlivala zarja. Starica je obstala, da se odahne. Njene oči so gledale z vso iskrenostjo velike ljubezni na vrh nasprotnih gore, kjer je bledea v jutranjem mraku cerkvice Marije Kronane.

Dobro je razločila, da se cerkev čedalje bolj svetli in žari. Pramenji zarje so segali po vrhu gora in se rahlo dotikali bele cerkve. In tedaj se nekaj oglasi — nekaj ubranega, kakor godba, kakor zvonček. Neža je gledala z obrazom, po katerem je legala v globoke gube zarja radosti. S prstom je odrgnila ruto od desnega ušesa in prisluškovala.

"Bim — bam — bom — bingel — bingel bom — bingel bingel bom..."

"Je že res, zvoni, dan zvoni na gori! Potrkava! Kakor bi iz nebes donelo."

Prešinilo jo je po mozgu. Pred njenimi očmi je zažarel tron Marije Kronane, ljudstvo je vrelo po cerkvi, zabučale so orgle, zadisalo je po kadlu, na oltarju so migljale sveče... Neži se je širilo sree, gorko je postajalo krog njega, in levica se je dvignila s kosom kruha vred in se tesno pritisnila na prsi. Še enkrat se je ozrla na cerkvico, potem se je pa spustila po strmimi.

In takrat se je oglašil na hribu sv. Peter, pridružila sta se mu soseda sv. Kozmek in Damijan, in daleč tam proti zapadu je zaboh-

nelo z zvonika sv. Martina. Po vsem zraku je zaplulo in zavnelo. Lepa zarja je drhtela na zvonih valovih, utripali so listi topolov, rože so se zgenile in prebudile ob stezi. Z lie so jim iskile svetle kaplje hladne rose, v kateri so si umivale lica. V strnišču se je prebudil škranjec, zavrtel se po nebu in glasno zapel beli dan. Po gošči, po gruih, v smrečevju in bukovju, povsod so se oglasile. Tisoč glasov je zapelo, kakor bi udaril na tisoč strun vsaka struna drugačna, in vendar je vsaka pela isto visoko pesem svetemu jutru.

Starici je ginila gruda izpod nog. Počene steze ni več čutila. Njena duša se je trgala od zemlje, s škranjem se je dvigala kvišku, zavriskala je in zapela v tajnem blaženstvu. Njene ustnice so se jele gibati, roka je sama po sebi segla v žep, ob drenovi palici so zarožljale jagode molka, duhovi so stregli v zlate skladiče njene besede...

Z vesoljstvom je pela tudi ona visoko pesem...

Davno so že potihnilu zvonovi, rahlo meglice so se raztopile v soncu, po gozdu je šla temna sapica. Le starici je še vedno zvonilo v duši, spev ni prenehal, njene ustnice so se vedno gibale.

Sedaj je obstala na razpotju.

"Že tukaj!"

Naslonila se je na palico, ozrla se po gladki cesti gorindol, potem pa dvignila oči v znamenje pred seboj.

Pred njo je visel na hrastovem križu Kristus. Njegov obraz se ji je zdel močno žalosten. Milo in sočutno ga je gledala. V oči so ji silile solze. Približala se je počasi, stopila je na kamen — pod križem je ležal širok pločnat kamen z obema rokama se je prijala za močno deblo in se dvignila z vso silo na prste, kakor bi hotela prav do njega, do njegove velike rane, do kronane glave. Ali komaj komaj je dosegla do Kristusovih prstov. Poljubila jih je. Bili so tak omrzi in vlažni od jutranje rose. Starico je spreletelo. Takole mrazil je bil rajni Matevž, ko mu je prekrizala čelo po smrti. Z velikim usmiljenjem se je ozrla zopet v Njegovo obličje, ki je bilo popoln bolsti in bolečin. Počasi je zdrslala ob deblo in sedla na kamen pod križem. Sključila se je, da je čelo naslonila na kolena.

Pred njo je stopil neki večer. Devetnajst let je takrat imela. Lep večer, poln lune in nasien z duhom pokošenega sena. Sama se je vračala domov. Polglasno si je pela pesem od rožmarina. Nekam je hrepčela, nekaj je iskala, nekaj nepoznanega. Pri tej priči je stopil izza seči kosec. Ni ga ni slišala. Pred njo je stal, kot bi kanil z leskovega grma.

"Neža!" jo je poklical.

"Matevž!" je rekla ona.

(Pride še.)

VABILO

na

PETLETNIČNO OBSTANKA

slov. pevskega društva

"PREŠEREN"

dne 18. oktobra 1916

ki bo spojena

z veselico in koncertom

v Kranjsko-Slovenskem Domu,

57th & Butler St.,

Pittsburgh, Penna.

Tompotom vjdno valimo vse

slovenske in hrvske rojake in

rojakinje v Pittsburghu in okoli-

lici, da se v obilnem številu te

veselice vdeležite. Slišali bodete le

pe narodne slovanske pesmi, ka-

tere bodo pela sledeča pevška

društva:

1. Prešeren zapoje: Pozdrav in

Planinska roža.

2. Češki mešan zbor zapoje:

Svobodo jednakosti sveta.

3. Soc. društvo Bratstvo: So-

cialistično koračnico.

4. Hrvatsko pevsko društvo Ja-

vor: dve pesmi.

5. Prešeren zapoje: Svobodo,

Po petju se prične ples in pro-

sta zabava.

Igrala bode domača slovanska

delavska godba na pihala samo

slovenske konade.

Za dobro postrežbo je preskrb-

ljeno.

Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 25¢ za osebo.

Za obilen obisk se vam pripo-

roča

Odbor.

(14-16-10)

Rad bi zvedel za naslov HELE-

NE KALČIK, ki stanuje nekje

v Barbertonu, Ohio. Prej vra

bila skupaj v Rockaway Beach,

New York. Naznanjam ji, da

sem se tudi jaz preselil in jo

prosim, da mi piše na sedajni

naslov: Franz, c/o Blasius Pod-

pechan, R. R. 6, Pittsburgh,

Kansas.

(12-14-10)

Kaj sožalno je za meno.

Griša.

Kaj sožalno je za menojo
 glade obraz črni —
 kaj vi znane kličete mi
 vrni k nam se, vrni!

Kratka je življenja cesta,
 jasno je obzorje —
 in nihče ne žanje njive,
 kdor je ne izorje...

Noge željne, dalje, dalje —
 čez poljane plodne —
 dvigajte se iz mrtvila
 žile zlatorodne!

Solnce sije na poljane
 dan gori nad vami —
 k soncu, k dnevu, bratje moji
 s krepkimi nogami!

OGLAS.

Prodam harmoniko, trivrstno,
 uglašeno z dvema krajevi tona-
 ma, pravi kranjski model in je
 skoro nova. Kdor ima veselje, naj
 mi piše. Cena je \$35.
 John Trušovec,
 66 George St., Brooklyn, N. Y.
 (14-17-10)

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblaščen pobirati naroč-
 nino za "Glas Naroda" in knjige, ka-
 kor tudi za vse druge v našo stroko
 spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihail

Clair.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Strabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Culić, Frank

Janež in John Germ.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way of Box 57, Mankato, Minn.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lehigh, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Knjigarnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEK, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE JUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreće Jesusa, Stev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st. od društva Slovenec, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uredništvu, kakor tudi dopisi, ki jih pošiljate na glavnega tajnika, morajo biti poslani na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuredna pisma od strani članov se ne bodo odgovarjalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA
DOSEDAJ PRIGLAŠENI DELEGATI ZA DESETO GLAVNO
J. S. K. JEDNOTEPREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC PRI SPODAJ NAVEDENIH
DRUŠTVIH.

Sv. Jurja, Stev. 49, Kansas City, Kans.

Suspendirani: Andrej Ferluga 82, 13572, 1000, 28.

Sv. Petra in Pavla, Stev. 51, Muray, Utah.

Zopet sprejeti: Mihael Kraškovich 65, 5426, 1000, 41.

Sv. Jožefa, Stev. 52, Mineral, Kans.

Zopet sprejeti: Gross Ignac 78, 3181, 1000, 26; Grobošek Rudolf 82, 11111, 1000, 27; Kozlovčar Alois 81, 6015, 1000, 25.

Sv. Franciška, Stev. 54, Hibbing, Minn.

Zopet sprejeti: Paul Lapajec 78, 16721, 1000, 35.
Suspendirani: Brula Anton 93, 18528, 1000, 23; Maršinić Vinko 79, 14054, 1000, 32; Borovae Steve 83, 18058, 1000, 32; Kokot Mike 78, 16556, 1000, 35; Dolenc John 72, 13676, 1000, 38; Orlić Luka 68, 51221, 1000, 38; Kure Rudolf 85, 17071, 1000, 28.

Sv. Roka, Stev. 55, Uniontown, Pa.

Pristopili: Louis Graue 92, 18617, 1000, 24; Marija Graue 97, 18618, 1000, 19.

Sv. Alojzija, Stev. 57, Export, Pa.

Zopet sprejeti: Drinjević Andrej 82, 5670, 1000, 24; Drinjević Marija 87, 15160, 500, 25.

Sv. Štefana, Stev. 60, Chisholm, Minn.

Zopet sprejeti: Boje Anton 77, 4767, 1000, 29; Latkovich John 87, 18316, 1000, 28.
Suspendirani: Alois Suštar 83, 16649, 1000, 30.

Sv. Jurija, Stev. 61, Reading, Pa.

Suspendirani: Črnič Rudolf 96, 17428, 500, 17.

Sv. Petra in Pavla, Stev. 66, Joliet, Ill.

Zopet sprejeti: Kostelc Marko 85, 18481, 1000, 31; Kosec Marija 67, 9122, 500, 39.

Sv. Jezus Prijatelj Malenih, Stev. 68, Monessen, Pa.

Suspendirani: Matko Mato 70, 13203, 1000, 40; Horvatić Peter 86, 13494, 1000, 24; Plavetić Anton 87, 13668, 1000, 23; Bradica Valentin 90, 14007, 1000, 20; Jezerina Mijo 88, 14385, 1000, 23; Bradica Stefan 94, 16139, 1000, 18.

Sv. Petra, Stev. 69, Thomas, W. Va.

Gvara Valentin 78, 15331, 1000, 34.

Zvon, Stev. 70, Chicago, Ill.

Prestopila k društvu Jugoslovan Stev. 101, Chicago, Ill.: Mirko Ciganich 76, 6775, 1000, 31; Ana Ciganich 74, 101233, 500, 34.

Sv. Janeza Krstnika, Stev. 71, Collinwood, O.

Zopet sprejeti: Perušek Jos. 79, 11410, 1000, 30; Struna Josip 88, 64441, 1000, 23; Vigel Frank 77, 16939, 500, 36; Velkoverh John 76, 17502, 1000, 37; Razdrt Josip 87, 12690, 1000, 36; Perušek Johanna 78, 13269, 500, 23.

Suspendirani: Rode Geo 76, 15683, 500, 36; Popit Andrej 80, 18391, 500, 25; Bokal Valentin 85, 14130, 1000, 26.
Zopet sprejeti: Jurij Rode 76, 15683, 500, 36; Andrej Popit 90, 18391, 500, 25; Valentin Bokal 85, 14130, 1000, 26.

Suspendirani: Frank Stare 87, 11163, 500, 22; Josip Razdrt 74, 12690, 1000, 36; Anton Kolenc 88, 11879, 1000, 21; Frank Gerdo 85, 15520, 1000, 27; Jurij Ahčin 72, 13264, 1000, 38; Ignac Aubelj 75, 156721, 1000, 38.

Sv. Janeza Krstnika, Stev. 75, Cannonsburg, Pa.

Zopet sprejeti: Vujčić John 83, 15217, 1000, 29.

Sv. Jožefa, Stev. 76, Oregon City, Oregon.

Pristopila: Josefina Meslić 88, 18619, 500, 28.

Sv. Barbare, Stev. 79, Holmdel, Pa.

Pristopili: Geo Medonich 87, 18620, 1000, 29; Nikolaj Ribarić 97, 18623, 1000, 25; Mary Medonich 94, 18621, 1000, 22; Jela Barčič 76, 18622, 1000, 40.

Suspendirani: Frank Pruišek 90, 18558, 500, 27; Josip Hranilovich 91, 18406, 1000, 25; Globokar Josip 81, 7794, 1000, 26; Petar Ožanić 86, 17072, 1000, 27.

Sv. Martina, Stev. 83, Superior, Wyo.

Suspendirani: Paul Eržen 83, 7834, 1000, 24; Emilija Eržen, 93, 17781, 1000, 21; Frank Pivk 92, 15525, 1000, 20.

Sv. Andreja, Stev. 84, Trinidad, Colo.

Suspendirani: Kališnik Valentin 92, 18254, 1000, 23; Fatur John 79, 5732, 1000, 27.

Sv. Jožefa, Stev. 85, Aurora, Minn.

Pristopili: John Rožane 77, 18624, 1000, 39; John Kobe 72, 18625, 1000, 44; Marija Širca 91, 18626, 1000, 25.

Sv. Mihaela, Stev. 88, Roundup, Mont.

Suspendirani: Zadnik Karol 75, 1330, 1000, 26; Zadnik Alojzija 75, 8644, 500, 31.

Sv. Marije Vnebovstje, Stev. 103, Collinwood, O.

Zopet sprejeti: Marija Jene 76, 17334, 500, 37.
Suspendirani: Roza Planinšek 95, 16294, 1000, 17; Frances Germovšek 95, 15195, 1000, 18.

Sv. Janeza Krstnika, Stev. 106, Davis, W. Va.

Prestopili k društvu sv. Štefana Stev. 26, Pittsburgh, Pa.: Frank Mekinda 83, 15234, 1000, 29.

Sv. Marije Trstake, Stev. 109, Keewatin, Minn.

Zopet sprejeti: Jos. Draškovich 93, 15250, 1000, 19.
Suspendirani: Frank Pribonich 72, 15020, 1000, 40; Frank Modic 76, 5869, 1000, 30.

Sv. Franciška, Stev. 110, McKinley, Minn.

Zopet sprejeti: Florjan Matovšič 76, 15832, 1000, 36; John Vucinovich 76, 15259, 500, 36; Frank Krive 80, 18366, 500, 36; Mary Matovšič 86, 17204, 1000, 27.
Suspendirani: Frank Barlovich 80, 16629, 1000, 32; Anton Heglar 52, 157, 1000, 45; Mary Barlovich 85, 16792, 1000, 27; Mary Heglar 64, 7979, 500, 42.

Sv. Jurja, Stev. 111, Leadville, Colo.

Pristopili: Frank Trček 92, 18627, 1000, 24.
Zopet sprejeti: Stalec Franciška 84, 17795, 1000, 36.

Slovenec, Stev. 114, Ely, Minn.

Pristopili: John Strukej 92, 18600, 1000, 24.
Zopet sprejeti: John Milkovich 88, 17483, 1000, 25; Josip Milkovich 78, 17484, 1000, 36.

Suspendirani: Hercog Luka 83, 18392, 500, 32; Janežič Louis 95, 17681, 1000, 19; Nered Josip 86, 16110, 500, 27; Novak Frank 83, 17600, 1000, 29; Vidmar John 81, 16108, 1000, 32; Vidmar Angela 86, 16794, 1000, 27; John Zitnik 87, 17480, 500, 27.

Sv. Pavla, Stev. 116, Delmont, Pa.

Prestopili k društvu sv. Alojzija Stev. 31, Braddock, Pa.: John Trček 95, 17654, 500, 18.

Sv. Štefana, Stev. 117, Sartell, Minn.

Prestopili k društvu sv. Jožefa Stev. 76, Oregon City, Oregon: Feliks Preproh 78, 18488, 500, 38; John Petach 83, 12563, 1000, 27; Marija Petach 89, 8962, 500, 22.

Sv. Ane, Stev. 119, Aurora, Ill.

Pristopile: Jedert Mlakar 78, 18628, 500, 38; Mary Jurkar 1900, 18629, 500, 16; Agnes Ferencič 82, 18630, 500, 34.

Sv. Marija Čistega Spočetja, Stev. 120, Ely, Minn.

Pristopila: Katarina Grahek 84, 18631, 500, 32.

Društvo sv. Franciška Stev. 122 v Homer City, Pa. sprejeto v J. S. K. Jednoto dne 30. septembra 1916.

GEO. L. BROZICH, tajnik.

OPOMBA: Poleg članovega imena navedene številke značijo: Prva leto rojstva, druga certifikatno številko, tretja zavarovalno svoto, četrta razred.

Razkošni nemški zakopi.

Zavezniški časnikiarji se ne morejo načuditi, kako izvrstne, da celo razkošne zakope so si nemški vojniki napravili na celi bojni črti od Švice pa prav gori do Severnega morja.

Ti zakopi niso samo tako trdni, da se lahko izpostavljajo hudemu artilerijskemu ognju, temveč so tudi tako opremljeni, da vojak skoro ne more pogrešati v svojem podzemskem stanovanju nobene udobnosti.

V londonski "Morning Post" najdemo članek, v katerem se na dolgo in široko opisuje nemške podzemeljske trdnjave in "palace".

"Zavezniški zakop" — pravi omenjeni list, — "izgleda kot, da ga je izkopal mož, kateri je upal, da mu ne bo treba dolgo v njem ostati. Medtem pa izgleda nemški zakop popolnoma drugače, namreč, kot bi bil izkopal vojak, ki je upal, — ali bolje rečeno, ki se je bal, da bo moral še dolgo ostati v njem, mogoče še leta. Naši zakopi so taki, da so naši vojaki v njih varni, toda oprema ni večja kot je potreba. Večinoma so zavezniški zakopi navadne luknje v zemlji, kjer je pač toliko prostora, da se morejo močno obračati, da morejo imeti notri vse potrebščine in da se lahko spočijejo kot se spodobi ljudem. Naši zakopi so razsvetljeni večinoma s svečami. In ako ima kateri naših vojakov v zakopu kak naslonjač ali kako ogledalo, je to že nekaj posebnega."

Nato se v članku še nadalje opisuje zavezniške zakope; ker ni nič zanimivega, bomo opis zavezniških zakopov izpustili in prešli takoj na nemške, o katerih pravijo: "Nemška ideja glede zakopov je drugačna kot zavezniška. Nem-

ška fronta na Zahodu ni drugača kot velikanška, tristo milj dolga podzemeljska vas, ki je izkopana v zemljo in kjer so prostori lepo čisti in obdani z deskami. Da, dobijo se celo zakopi dveh nadstropij, ki so vzgrajeni po notranjih načrtih.

"Vse stopnjice, ki vodijo iz enega nadstropja v drugo, so lepo izdelane, z deskami pokrite in ob straneh so opremljene, da se kdo ne prevrne.

"V nekem takem tipičnem zakopu je bilo najti več sob, ena je bila za obedovanje, druga za oblačenje, v tretji so spali in iz vsake sobe se je vodil hodnik v pravi zakop, odkoder so streljali.

"Prodajajoči zavezniški so prišli do zakopa, v katerem se je nahajala cela bolnica, namreč za take, katerih rane ali bolezni niso bile nevarne. V bolniški sobi je bilo okoli trideset postelj, na katerih so ležali pacienti; doktor jim je bilo treba, da so odzdraveli oziroma, da se je njih stanje izboljšalo.

Poleg bolniške sobe je bila pa operacijska soba. Blizu Mametza so zavezniški vojaki našli na podzemeljski naselbini, v kateri so imeli vojaki kuhinjo, svoje spalnice, umivalnice, jedilnice itd., poleg teh so imeli pa še prostor, v katerih so imeli električne motorje itd.

Mnogo zavzetih zakopov je bilo razsvetljenih z elektriko. V častniških podzemeljskih sobah so zavezniški vojaki našli sobe opremljene z ogledali, zofami, preprogi, omarami za knjige itd.

Nekatere sobe so bile celo prevlečene s sanitarnim stenskim papirjem. V nekem zakopu se je našlo dokaze, da je častnik stanoval notri s svojo ženo in z otroci.

Članek konča navajajo, da so taki zakopi za Nemce dobri in slabi, kakor se pač vzame.

Dobri so prvi za to, ker so ve-

liko bolj zdravi kot zavezniški, drugi so dobri, ker je mogoče Nemcem v take zakope spraviti veliko vojakov ako hočejo, in lahko kar naenkrat napadejo francoske ali angleške postojanke iz zakopov, ne da bi se mogli zavezniški zavesti, če je mogoče ali ne, da imajo toliko mož v zakopih.

Slabi so pa za Nemce ti zakopi raditeja, ker, ako je zakop zavzet, so vsi nemški vojaki v podzemlju mrtvi, ali pa vjeti.

Premog in železo sta pripomogla, da je došlo do vojne.

Da se je Nemčija od leta 1870 tako razvila, da je s tako velikanskimi koraki napredovala, je pripisovati premogu in železu, pravi de Launay, svetovnoznani francoski geologist: — pa ne, da leži v železu in premogu samo tajnost nemškega napredka, temveč tudi, da se mora zdaj Nemčija premogu in železu zahvaliti, da more vojno nadaljevati in svoje številne sovražnike zadržati.

De Launay razklada to svoje mnenje v dveh dolgih člankih, ki so bili pribežani v pariškem "Revue de Deux Mondes", v katerem pravi, da se Francija raditeja ni mogla tako razvijati, ker ji je manjkalo železa in premoga, in pravi nadalje, da se mora vojna tako dolgo nadaljevati, da bo ruska republika dobila od Nemčije nazaj vsaj en del rudnikov in premogorov.

On pravi, da izgleda Francija, ker ji manjka premoga, kot kaka paralizirana oseba, in nato nadaljuje:

"Mi proizvedemo komaj dve tretjini premoga, katerega potrebujemo za našo industrijo. Medtem imamo pa Nemčija več premoga, kot ga potrebujemo. Mi smo popolnoma brez moči napram Nemčiji, ki ima tolikšno premoč napram nam v tem oziru.

Ta problem se da samo na en sam način rešiti, namreč, da popolnoma zmagamo nad Nemčijo in ji odvzamemo nazaj nekaj rudnikov in premogorov, ki jih je bila nam v prejšnjih vojnah odvzela."

Nemčija je danes gospodarka skoro vseh premogorov in Evrope, razven onih v Angliji in severu, da tudi onih v Rusiji, za katere se Rusija zdaj še ne briga. Velikanski zakladi premoga v Šleziji in Vestfaliji leže za njenimi prvotnimi mejami, medtem je pa zdaj s to vojno pograbila vse zaklade premoga v Belgiji in severnem delu Francije.

Francoski pisatelj potem nadaljuje:

"Za Nemčijo sta bila premog in železo večje vrednosti kot vse njene vojaške zmage, kot vsa njena organizacija.

"Ako bi me kdo obdolžil, da pretiravam, naj navedem nekaj, kar bo v dokaz.

— Zakaj so latinski narodi, ki so enkrat imeli v svoji oblasti vse, ki so bili prvi na svetu, zdaj prisiljeni, kljub temu, da prekašajo druge, kar se tiče izobrazbe, stopiti v ozadje in dati drugim na rodno prednost? — Baš zato, ker nimata Italija in Španjla skoro nobenega premoga — in čitatelj zdaj ve, zakaj se zdaj nahaja Francija v tem žalostnem položaju."

Nato razpravlja o nemškem bogatstvu podrobneje. On navaja: "Leta 1880 je cela Nemčija proizvedla 50,000,000 ton premoga; 90,000,000 ton leta 1890; 150 milijonov ton leta 1900; 215 milijonov ton leta 1908; 225,000,000 ton leta 1912; in skoro 279,000,000 ton leta 1913. In to je bil šele pričetek velikanskega dvigovanja v prvi nemški produkcijski premoga, kajti do gori omenjenega leta se Nemci še skoro niso pritaknili na novo odkritih zakladov.

"In središče teh velikanskih premogovih zakladov je Vestfalija, kjer je še premoga za osem stoletij."

On pravi, da mora Francija dobiti v svoje roke del rudnikov, iz katerih bo mogla dobivati železo in premog. Francija mora dobiti nazaj vse, kar je Nemčija v tej vojni osvojila in pa del Lotaringije, v katrem se nahajajo bogati zakladi.

Vsi francoski časopisi so mnenja de Launaya potrdili in Herbert je v "Echo de Paris" rekel, da je neobhodno potrebno, da bo Nemčija odstopila Franciji nekaj premogorov in nekaj rudnikov, ki jih je bial nekoč vzela Franc-

ji. Potem pa Nemčija tudi ne sme več obdržati vseh rudnikov, ki jih ima v Šleziji, se bo dalo novi državi Češki.

Ako bo Nemčija še nadalje imela toliko premoga in železa na razpolago, bo večna nevarnost, da bo Evropa zopet pahnila v kako tako krvavo vojno kot je ta, kajti premog in železo, katerega ima Nemčija v izobilju, sta veliko pripomogla, da si je mogla Nemčija vsvariti tako veliko vojaško moč in prirediti silovito vojno proti celemu svetu.

Domači obrti na Kranjskem.

Piše: Janko Juvan.

OGLJARSTVO.

Salutem morituris! Tako bi smeli klicati danes temu nekdanj tako slovečemu obrtu. Ni ga skoraj pogorja na Kranjskem, kjer bi temno-erna prst ne pričala, da je tu nekdanj kraljeval ogljar. Pravilice se ga spominjajo, v pesmih ga je opeval slovenski narod; a vse to — nekdanj; sedaj se ga spominjajo le še očenci, ki so v mladih dneh ogljarili s svojimi rajnimi očeti.

Kranjska je bogato obdarjena z gozdovi. Na krajih, ki leže ob velikih cestah in bližje morja, je že v davni preteklosti trda roka hrvarjeva podrila velike ne pušila za seboj puščavno praznoto, v katero so se odlej vetrovi neusmiljeno zaganjali in brili prst s sivih pečin. V mislih nam je Kras. Drugače je bilo življenje v gozdih, ki so bili daleč proč od hitrih prometnih sredstev. V Bohinju naprimer gozdove trebati, izvežati les in ga oddajati tržaškemu prekupcu bi zahtevalo pač preveč stroškov. Lastniki velikih gozdov so umeli les drugače uporabljati.

V Bohinju so bile fužine na Bistrici pri Stari fužini in v Štenjalu. Potrebnovali so ogromno množino oglja, katero je še vedno presegala bogatost bohinjskih gozdov, ki so vse te fužine prekrivali s kurivom. Bohinjeci niso bili njihovi posestniki, gozd je bil še last grajskakov, kajti dalje kot drugod je ostala v Bohinju zemlja nerazdeljena. Glavno pozorišče ogljarstva je bila Jelovec, ki je bila v velikanski svoji obsežnosti neverjetno prenapolnjena s kopsiči, katere so stala po četr ure narazen. Neugodne vremenske razmere, malo polja, nizka cena živine (krava je naprimer stala 16 do 20 gld.) — vse to je kmeta sililo iskati si postranskih zaslužkov. Kaj hočete boljše, kot da se je poprijel ogljarstva? Bohinjeci so torej v grajskih oziroma še nerazdeljenih gozdovih "kuhali" oglje za plačo. Kdor je hotel ogljariti, mu je grajski gozdar odkazal svet, kjer naj dobiva les ter si postavi "kopsice". Zemljo je bilo treba zdraviti, poleg kopsice postavili "bajto" in "korpeljo", to je shrambo za oglje. Pri tem je za zaslužek 6 do 7 gld. starega denarja. Spomlad je nasekal les in ga zložil v sežnje, na kar je želez mogel dobiti predjem, katerega se navadno tudi ni branil.

Poleti ni bilo mogoče spravljati lesa h kopsiču, kar bode vsak do rad potrdil, kdor pozna strne bregovce pačene z velikimi skalami. Treba je bilo čakati snega, katerega v Bohinju menda nikoli ne zmanjkuje. Sedaj je bilo mogoče vlačiti les h kopsiču po zmrznilih potih po zmrznjenem snegu. V bohinjskih gorah pade večina snega nad tri metre visoko. Da bi sneg odstranili s kupov lesa, ni mislili. Odstranili so ga le na enem koncu ter vlekli les izpod sneženih grud s capini. Tako so nastali celi sneženi predori. To delo je bilo večkrat nevarno, zlasti ako sneg ni bil dobro premrznjen, kajti zgodilo se je že, da je težki snežen obok podsl ogljara, ki je, pod mrzlo odejo zekopan, s straham pričakoval ljudi, da ga otmo, drugače bi ga prav gotovo prehitela smrt, predno bi si mogel pomagati na prosto. Ko so ves les zvlačili in zvozili h kopsiču in je tudi že sneg skopnel, se je pričelo kurhanje oglja. Preden je ogljar pričel skladati drva v kope, je položil v sredino dve palčici navskriž, prosoč s tem božjega blagoslova pri svojem delu. Nato pa je vsadil v mali razdalji narazen tri po dva sežnje dolge smrečice, na katere je jel prilažljati polena, ki so bila tudi dolga navadno okrog dveh sežnjev in precej debela. To delo je nadaljeval tako dolgo, dokler ni

POVRNEN
ŽIVLJENJU.

H. H. von Schliek, slavnoznani naravni zdravnik in tovarnar Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri je s stoinstošotimi bolniki v

Srečala sta se.

Vsakdanja povest brez konca.

Spisal Fran S. Finigar.

Toda noč! Ta oblak na čelu očeta! To njegovo trdno in kratko povelje! Včasih ga je branil in zagovarjal, nočjo ne več. Toraj tudi tu je počila trta, katere ga je vezala na trdno oporo.

Ni ga, nikogar ni več, da bi ga prijazen potprepal po rami in mu dal dobro besedo. Ni ga! Toraj mu je edina pot — proč, daleč proč od tod, v deželo, iz katere ni več vrnitve!

Komaj se je Dominik zavedel te misli, tedaj je že vstal ob njem demon. Kakor bi prišel tisti s krvavim očesom v čelu semkaj od peči. Na tihnik mu je dejal roko, da je glava ležala proti mizi in da je nazadnje čelo trčilo ob hladno ploškev.

"Proč beži, prav imaš! Bolje je, da si mrtev nego živ zakopan. Preko groba ne seže njih sovražstvo!"

Dominik se je stresel in dvignil glavo. Zdelo se mu je, da luč gori premo. Privil je plamen višje. Zaželel je po luči, grozen je bil mrak, ki je zasenčil njegovo glavo...

"In osveta, Dominik!" Zopet mu je sedlo na tihnik, zamajal je in sklonil glavo do mize.

Dominik je že davno mislil na osveto. Ali drugače si je izmislil, kakor mu jo narekuje demon. Mislil je o lepi bodočnosti, ko si naštedi in nareže kruha zvrhano krado. In takrat se pripelje domov, z dvema konjema se pripelje in darov prinese za popoldne v sestre. In očeta kupi lep dar — mami pa nič. In takrat pojde zvečer nalašč v gostilno, plača za vino, da fantje zapojejo in zavriskujejo. Vrnil se bo domov in nihče mu ne bo smel reči besedi. To bo osveta...

"Puste sanje", se je rezal demon.

"Nikoli ne dosepeš do te osvete! Prej te pohodijo in uničijo. Ne privošči jim tega veselja! Ognji se jim in zapleti v njih srce sulico, ki bo rezala do groba, ki bo pekla in grizala, da ne bo več mirne noči. Svet jih bo sodil in obsojil. O tebi se bo govorilo s solzami očmi in usmiljenjem bo vzdihovalo na pokopališču, ko te zagrebo."

Dominik je odskočil od mize. Dihal je nemirno, roke so se mu tresle. Po sobi je začel hoditi, vrtil se je krog mize v kolobarju brez konca.

"To je moja pot", si je domislil, "kolobar brez konca. Vedno se vračam nazaj, vedno isto pot — moje krizevega pota — vedno iste. In ven ne morem."

Dominik je bil čedalje bolj razburjen, njegova moč je ginila, pokala je v njem, kakor korenine nagnjenega drevesa, katerega izruje napol vihar: drevo se nagne — počasi se trgajo vlakna iz zemlje, dokler ne zagromi in drevo trše odtrgano od grude na zemljo.

Dvakrat je še hitel krog mize. Krog njegovih ustnic se je zavesil demonski žar, ki je napisal na celo lice: osveta, osveta! Nikoli še ni bil Dominik tak. Njegove ponizne in mirne oči so se svetile in bliskovito utripale. Prsti so se krčili, v prsih je bilo protestno, da si je moral odpeti gumbe na prsih.

Tedaj je obstal. Njegove oči so se oklenile dvocevke na steni. Nekaj sekund jo je gledal nepremično — nato je stegnil roko po njej, puška se je snela s stene in kakor bi zahrepenela proti njemu, se je nagnila in obsnela na njegovi roki. Dominikov obraz se je svetil pri luči v demokskem smehu. Oči so begale po puški kakor blaznemu. Dvignil je puško in jo poljubil.

"Ti me ljubiš!" Zakrohotal se je z glasom, katerega sam ni še nikoli slišal, in se ga je ustrašil.

Lord je planil z ležišča in skakal krog gospodarja.

"Lord, nikoli več se ne vrneva!" Na mizi je pustil luč in odšel po prstih iz sobe kakor tat.

Zunaj ga je objel vlažen zrak. Na nebu se je zgostila pajčevina, sta mreža oblakov. Komaj tri zvezde so žarele na njem otožno, kakor sveče v dimu. Od streh je počasi v presledkih kapalo.

Dominik je šel tiho čez dvorišče. Ko je bil oddaljen toliko od doma, da ga ni mogel nihče slišati, je stopil nekaj korakov trdo; koraki se niso oglasili v razglašeni poti.

Nato je obstal.

Kam?

V goro?

Čemu tako daleč?

Kar tukaj pred nogami se končam, da slišijo pok, da jih presune moj zadnji hvalični pozdrav.

Dominik se je zopet glasno zasmejal. Ozrl se je naokrog. Vse povsodi mrtvo. Neke grozničave tihota je vladala, kakor sredi velike množice, ki pridržava sapo in z odprtimi ustni čaka velikega dogodka. Dominika je obšla za trenutek groza. Toda samo za trenutek. Hitro se je pomiril in zopet gledal naokrog.

Pred njim — sto korakov mor — se je iz teme bleščalo nekaj sivga, kakor dolga črta. Dominik je strmel v to zabrisano črto.

"Seveda, kaj premišljam! Tja grem, k njej ležem počivati!"

Hitro je krenil proti sivi črti, ki se je širila in daljšala pri vsakem koraku. Stal je pred njo, na sredi je bila črta pretrgana. Tain je prijel za kljuko in počasi odprl črna vrata na pokopališče. Iz snega so gledale tri črne lise — kakor bi kdo stopil na bel prt z amazonski čevlji. Trije novi grobi. Dominik je šel mimo njih, zavil v vogel proti kamenitemu spomeniku. Večkrat se je spotaknil na gomilah, ki se niso razločevale pod belo odejo.

Dospel je do visokega kamena. "Mama, prišel sem za teboj!"

Puško je naslonil k zidu, razkrl je roke in objel spomenik.

"Mama, k tebi!"

Besedo "mama" je izpregovoril mehko in z vso bolečino zapuščenega srca. Krčevito se je oklenil marmornja in ponavljal: Mama, mama, mama... Oči je zatiskal in lice se je dotaknilo marmornja. Ali on ni čutil mrzote, mehak in gorak se mu je zdel kamen, tako mehak, kakor je bilo tisto srce, ki počiva pod gomilo.

V Dominiku se je zbudil spomin z vso nedosežno jasnostjo. Videl je natančno, kako se je igral na dvorišču z leseno puško. Takrat ga je poklicala stara hiša in mu velela k mami. Tekel je k njej. Skozi predsobo je taval po prstih. Mama je bila bolna in vselej se ji je bližal po prstih, da ji ni povzročil boleści. Mama je ležala na postelji blede, brez krvi v licu, brez življenja v rokah.

Dominik se je približal postelji po prstih in poljubil njeno roko, ki je ležala kakor mrtva na odeji. Mrzla je bila ta roka. Nekdaj ni bila tako mrzla in suha. Mama je s trudom okrenila glavo in ga pogledala z velikimi rjavimi očmi.

"Dominik", je rekla prav tiho in s težavo.

"Dominik, jaz pojdem od tod." Iz njenih oči sta pripluli dve veliki solzi. Dominik je držal mamo za roko in z odprtimi ustnicami gledal v njeno lice.

"Prav sem stopi, Dominik!"

Dominik se je dvignil na prste in nabral ustnice, da bi jih približal mami in jo poljubil. Pa je ni dosegel.

Mama je dvignila z velikim trudom roko in jo položila na skodrano glavo sinova.

"Dominik, jaz pojdem, ti boš revček... Pa nič se ne boj! Vse se premaga na svetu..."

S palem mu je napravila križ na čelu in dolgo gledala v njegove oči, ki so strmele in poslušale besede, katerih niso razumele.

"Dominik, nikar me ne pozabi — vse se premaga z božjo pomočjo — in jaz" — govorila je z veliko težavo — "in jaz bom vedno pri tebi..."

Tedaj jo je premagal silen kašelj. Iz sosedne sobe je prišla postrežnica, kmalu so prišli drugi in se zbrali krog postelje. Dominik je jokal, pa ga je nekdo dvignil in odnesel. Ko se je majotil v svoji sobici, je prišel papa, ga vzel na kolena in mu rekel: "Revček!" in papa je imel vse rdeče in objokane oči —

Dominik je izpustil marmor in ob njem pekel v sneg. Z njegovega tihnika se je nekaj ločilo, nekaj težkega in groznega.

Dominik je sklenil roke in prosil:

"Odpusti, mama; odpusti sinu, ki te je pozabil za trenutek, ne, tebe ni pozabil, tvoje besede sam... Vem, ti si z menoj, ti si pri meni — vse se zmaga na svetu."

Dominik je vstal z gomile. Nad njim se je pretrgala žalostna megla na nebu in sto zvezd se mu je veselo nasmejala, ko se je vračal zopet domov...

IV.

Drugo jutro po prihodu na pošto je Malči pozno odprla oči. V sobo je sijal svetel zimski dan. Iz

pisarne se je čulo šumenje papirja.

v peči je prasketal plamen.

Malči se je dvignila v postelji in se naslonila na komolec. Ozi

rala se je po sobi, z roko je potegnila preko čela in si popravila črne kodre, ki so se ji vsipali čez

lice. Živo se je domislila večera.

Hotela je zaklicati Maro. Ali po

ložila je glavo nazaj in premi

sljala.

Spanec jo je okreplil. Njeni

rahli žveči so bili pomirjeni in

skoro sramovala se je sama sebe

iz sinočnega večera. Čula je, ka

ko Maro hodi po prstih, kako ti

ho lista po papirju.

"Zaradi mene", si je mislila

Malči. In kar naenkrat ji je zo

pet bridkost skalila veselo, solnč

no zimsko jutro. "Zaradi mene",

je ponovila Malči šepetaje.

"Kakaj sem tako nesrečna? V

nadlogo sem prišla prijateljci,

beračica sem, samo s tem razloč

kom, da ne hodim raztrgana od

hiše do hiše... In to je še huje.

Beračica je ponosna na svojo

kljukasto palico, s katero trka na

vrata; ljudje vedo, da ima pravi

ce trkati in so usmiljeni, daruje

jo ji v božjem imenu polna per

šica v vrečo. Mirno gre dalje, ob

cesti sede na kamen in preštera

vinarje. Nihče je ne moti, nikdo

ne pogleda zavistno in sovražno.

A mene? Ko sem trkala osebo

na vrata in prosila službo, so me

gledali začuden, kakor da ne bi

imela pravice prositi kruha. Ne

zastonj, ne za delo. Z očmi so mi

očitali, kakaj nisem umazana, če

se mi zares hudo godi; čemu

imam rdeča lica, ako sem lačna.

In sedaj čakam službo, za katero

nimam poklica, bridko službo, v

kateri moram ubiti sama sebe, da

bom snogla živeti. In ko čakam,

sem nadloga drugim."

Malči je zabolelo globoko v du

ši. Usoda jo je bridko tepla in

preganjala. Ali tako jasno se ni

nikoli občutila prebriske zavesti,

da mora biti ona, ki je po smrti

mama šestnajst let gospodinja

bogati hiši, kateri so se klanjali

odlični gosti, da taista Malči dan

es gostuje v nadlego drugim

pod tujo streho. Oni grozni ob

čutek jo je prevzel, ki človeka po

nizalo do zemlje, ki mu kriči na

uho: Odveč si, nepotreben, za na

potje... Ko bi bila vsaj sama te

pa kriva! Ali sama je nedolžna,

usoda, nesreča očeta — bogve

akj — samo njena vest je čista.

Da bi bila sama povzročila svojo

nesrečo! Oj, lahko bi ji bilo. Kot

grešnica bi se stisnila v kot in

poljubila roko, kateri bi ji vrgla

skorjo kruha. Ali tako je njen po

nos neupogojen, trdo bi rada za

služila kruh, saj ima moč in ti

zmožnost. Toda te razmere in ti

ljudje nimajo usmiljenja...

Trpko je želela v postelji, ki

ji je postala naenkrat neznosna

in neprijetna. Preganala je iz nje

prijateljco, ki je šla in si postla

la drugod.

"Ne, ne morem prenesti..."

Malči si je zazelela nazaj one

slike sinočnega večera, ko je po

gledala v bodočnost skozi zaveso

in je videla pokopališče polno

križev. Želela si je, da takoj stopi

na to mesto trpljenja, želela je,

da jo razpno na križ, samo da se

je nihče ne bi ogibal, da bi v naj

večjem trpljenju in zatajevanju

vendar jedla svoj kruh.

Dvignila se je hitro na poste

lji kakor bi jo spekle tuje bla

zine.

"Mara!"

"Dobro jutro, srček! Si se do

bro naspala?"

Malči je imela otožno lice.

"Mara!"

"Hočeš kave? Je že priprav

ljena."

"Ne; Mara, nekaj drugega bi

te prosila!"

"Govori, dušica!"

Poštarica je sedla k njej.

"Mara, povej, če si huda na

me?"

"Kaj pa misliš?"

"Ker sem ti v nadlego!"

"V nadlego? — V zabavo si mi.

Saj veš, da tu nimam praznopr

nobene prijateljce. In za nekaj

časa imeti v samotni tako-le sre

to, to je za človeka, ki vedno sam

eva, pravi balzam."

"In vendar sem ti nadležna!"

"Malči, nikar me ne žali!"

"Ker pa vem, da sem ti. Sli

šala sem te, da si hodila v pisar

ni po prstih, tako tiho si listala

po papirju. O, vse vem, nikar ne

taji!"

"To bi bilo vendar grdo, če

imam gosta, da bi ga dramila z

neokretno, trdo hojo."

"In vendar hodiš ti sicer v pi

sar ni trdo in odločno — včeraj

sem videla."

"In ko ti vstaneš, se zgodi prav

tako!"

"Toraj sem ti nadležna..."

"Malka!"

Mara jo je pogledala z očmi, ki

so napol čelevala, napol prosile.

"Le počakaj, poslušaj mojo

prošnjo! Danes odidem kamorkoli

— tudi za postunjo, če treba —

ako mi ne izpolniš prošnje. Ali

boš?"

"Govori!"

"Obljubi mi, da sprejmeš kas

neje od mene povračilo za vsako

stvarco, kar mi storiš v tem

času."

"Malči, nikar me ne žali! Veš,

da ne morem."

"Dobro, potem grem s prvo

pošto!"

Malka je dvignila glavo s ti

stim ponosom, kakor jo dvigne

on, ki od zibel ni bil nikdar va

jen besede "prosim". Ustnice

je stisnila, oko ji je zazarelo, med

bogatinimi čimni obrvmi, ki so se

bočile pod čelom, kakor dve

krepki potezi z ogliem po alaba

stru — med temi obrvmi se je na

rodila jezna in odločna gubica,

kakor bi hotela reči osorno: Beži,

umakni se! Zastonj te ne maram!

"Sama me preganjaš, ker no

češ povračila!"

"Hočem ga, dobro — vse povr

neš in poplačaš — kakor v ho

telu!"

Malči jo je poljubila.

"Sedaj sem prosta! Znorela bi,

ko bi živila v zavesti, da sem ti

nadležna — nadležna zastonj. Po

slej me ne bo več mučila ta gro

zna misel. Polovico stanovanja,

dela, kuhinje — vsega polovica

je moja! Mara, ti si dobra!"

Malči se je lice zvedrilo, na be

lem licu je izginila gubica, zapela

je veselo pesem, ko ji je malda

kavo. —

Osem dni je preteklo, kar je bi

vala Malči na pošti pri prijatelj

ci. Mara se je četo zelo zatajeva

la. Poznala je rahle strune njene

duše, ki so bile tako nežne, da so

vstrepatale ob vsakem dihu ma

lega vetrca. Zato je uradovala

resno, vendar je skušala izliti v

pusti uradni ton nekoliko meh

kobe.

Včasih je pozabila na Malči,

ušla ji je preodločna beseda. "In

toda je prihitela navadno Malči

in ji pregnala resnost z gorkim

ljubkovanjem. Ali tudi Malči se

je počasi privajala uradu. Ob

solčnih urah jo hodila na zrak,

ki je krepil njene živce. Navadno

je bila po izprehodu vesela in

razigrana.

Tudi tistega popoldne se je vr

nila vsa vesela. Zimska sapa ji je

dahnila na lice najlepše cvetje.

I. I. Kraszewski:

UMIRAJOCI.

ZGODOVINSKI ROMAN.

(Za "Glas Naroda" priredil J. T.)

(Nadaljevanje).

Naenkrat je obstal in začel govoriti z navdušenim glasom:

— Ne, ne. — To se ne more zgoditi, to ne more biti. — Naš rod ne more propasti, to bi bilo prestrašno, pregrozno. — Pregledj, Zenon, naše pradede, zatopi se v duh, ki jih je obdajal. — Svet nas potrebuje, svet ne more brez nas izhajati. — Če nisimo delali z rokami, smo delali z mislimi in sreča ter smo vodili druge do cilja. — Se velika naloga nas čaka.

General je govoril, kar je bral in slišal in o čemur je bil trdno prepričan.

Zenon mu ni mogel ugovarjati.

— To je vse res — je rekel po kratkem molku — toda delati je treba, da se vzdržimo na takem stališču.

— Delali smo, dokler je bilo mogoče, in dokler smo bili močni. Roberta naj Bog osreči. — Kdor hoče uplivati nanj, mora imeti na razpolago dovolj časa in dovolj sreče. — Jaz upam v božjo previdnost, jaz zaupam v usodo.

— Tudi jaz zaupam vanjo — je pripomnil Zenon.

— Ne boj se, fant, ne bomo propadli.

Zenon ni vedel, kaj bi odgovoril. — Pogledal je skozi okno in vzkliznil:

— Knez Robert je že vstal.

In res so bila okna njegovega stanovanja že odprta.

Zenon se je priklonil in odšel.

VI.

V malem mestu, ki je bilo deset milj oddaljeno od Branska, je imel rezidenčno knezoško Branski.

Imel je krasno hišo in lepo cerkev. — Živel je precej ubožno, tako, da so mu ljudje nathem očitali skopost. — Pripovedovali so, da ima v svoji kleti nakopičene silne zaklade ter da je njegovo bogatstvo naravnost neprecenljivo.

Dan pred veliko slavnostjo, ko se je škof ravno pripravljaj na mašo, je stopil k njemu kaplan rekoč:

— Zdi se mi, da prihaja nek gost.

— Moj Bog, pa ravno zdaj, ko imamo toliko dela. — Kdo pa je?

— Sam ne vem, kdo bi bil.

Začela sta se pogovarjati o pridigi in maši.

Tedaj je vstopil stari škofov komornik in ponižno vprašal:

— Ekselence, ali hočete sprejeti grofa Moščinskija?

Knezoškof je stopil k njemu in ga dvakrat zaporedoma vprašal:

— Koga? — Koga?

Ko je komornik še parkrat ponovil ime, se mu je zjasnil obraz.

— Ah, seveda, seveda. — Naj vstopi. — Gospod kaplan, prosim vas uredite vse. — Jaz za par trenutkov nimam časa.

Ko je izpregovoril te besede, je vstopil grof Moščinski in si brisal z veliko ruto pot s čela. — Bil je visoke, debele postave, rdečega obraza, s katerega mu je sevala sama dobrolušnost.

Na sebi je imel vse pohojne zlatnine, prstanov, zlatih igel, verižic in pečatov. — Že po zunanosti se mu je poznalo, da je bogat, zelo bogat.

Moščinski se je najprej priklonil, potem se je pa veselo zasmel in stopil k knezoškofu:

— Vaša ekselence me gotovo pozna? — Kaj ne? — Kako srečen sem, da vas vidim. — Čisto po naključju sem prišel sem. — V Varšavo potujem. — Na vsak način moram prenočiti v tem mestu, ker je moja hčerka nekoliko zbolela. — Komaj sem dobil sobo. — Nadaleje sem po naključju tudi izvedel, da je v tem mestu rezidenca vaše ekselence.

Po teh besedah se je zopet zasmel.

Škof mu je ponudil roko rekoč:

— Zelo me veseli, da ste zdravi. — Kje ste pa bili, odkar ste odšli od nas?

— Delati moramo, delati, milostljivi gospod škof — je vzkliznil Moščinski. — V Podolju sem kupil par posestev. — S pridnostjo se mi je posrečilo, posestva oprostiti dolga. — Vaša ekselence gotovo ve, da niso bile naše razmere po smrti očeta bogve kako sijane?

Zdaj sta mi pa pomagala Bog in moja lastna pridnost. — Svoji hčerki bom lahko zapustil kaka dva milijona.

Grof si je mel roke in pripovedoval o svojem življenju:

— Skoda, da mi ni dal Bog nobenega sina, ampak samo hčerko. — Skoda, da bo izumrlo moje ime. — Kako je pa v Branski?

— Hvala, dobro — je odvrnil škof nekoliko zamišljen.

— Ali so še vsi živi in zdravi? — Mi smo si vendar v sorodu. — Bratrancev v drugem kolenu ali kako?

— Da, sorodniki, katere je Bog tako zelo obogatil.

— Kaj dela stari grof Norbert? — Kako je z generalom? — Ali je mladi knez Robert še pri vojakih? — Knežinja Stela je gotovo že poročena?

Škof je bil nekoliko v zadregi in je povesil oči:

— Norbert se je zelo postaral, toda zdrav je še vedno. — Tudi general je zdrav. — Robert ni že dolgo več pri vojakih.

— Kako rad bi jih videl! — Toda to ni mogoče. — Moja hčerka je zbolela. — Predkomožem moram biti v Varšavi.

Škofu sta neprestano blodila dva milijona po glavi.

— Ali bi ne bilo boljše, gospod grof, da bi se hčerka tukaj odpočila. — V mestu imamo izvrstnega zdravnika. — Jutri bo tukaj velika slavnost. — Prepričan sem, da bodo prišli razen kneza Norberta vsi naši sem.

Pogledal je grofa, ki se je neprestano smejal.

— Povedati vam moram, ekselence, da sem jaz čisto v oblasti svoje hčerke, svoje Alfonzine. — Od nje je odvisno, če bo hotela tukaj čakati ali na nadaljevati s potovanjem.

— Pregovorite torej hčerko — je rekel škof nekako boječe.

— Poskušal bom, ekselence.

Ko so vstopili trije dekanji, se je začel grof poslavljati.

— Zakaj tako hitite? — ga je vprašal škof.

— Ker vem, da nimate veliko časa.

— Torej se bomo še videli?

— Na vsak način, na vsak način.

Grof Moščinski je bil najel stanovanje pri nekem Židu, ki je dobro izkoristil priliko in primeroma drago računal. V spremstvu grofa je bila njegova hčerka Alfonzina, njena bivša vzgojiteljica Miss Burglife, neka gospodična Zvolška in več drugih služabnikov.

Gospodična Alfonzina, dvajsetletna grofova hčerka, je stonela v naslonjaču pri oknu in gledala na cesto. Bila je precej visoke rasti, konstantnih las in črnih oči. — Ni bila ne lepa ne grda. — Na njenem rimenkastem obrazu se ji je poznalo, da se silno dolgočasi. Kljub svoji bolezni je bila oblečena v krasno obleko, vso obito z zlatimi in srebrnimi vrvičami. — Na stolu poleg nje je bilo brezštevilo škaflijev in steklenic.

Ko se je vrnil grof, je vzkliznil:

— Alfonzina, moja ljuba hčerka! — Gospod grof, prosim vas, govorite malo, tišje — je rekla Miss Burglife, postarna angleška vzgojiteljica. — Grof je takoj začel tišje govoriti: — Moj Bog, kako čudno naključje. — V tem mestu je knezoškof, knez Branski, mlajši brat kneza Norberta, daljni sorodnik naše družine. — Na vsak način sem ga moral obiskati. — Ko sva bila skupaj, sva jokala kot dva otroka. — Starec je celo rekel, da bi en dan ostali tukaj. — Jutri bo slovesna maša. — Tudi iz Branska jih bo prišlo nekaj. — Zelo rad bi jih videl.

Miss Burglife je skomignila z rameni, gospodična Alfonzina je pa očeta nekako ježno pogledala.

— Gospod grof gotovo ne ve, kako slabo stanovanje je tukaj. — se je oglasila vzgojiteljica. — Zrak je slab, poštene hrane se ne more dobiti.

— Skoda — je rekel grof. — Knezi Branski so stari plemiči. — Vrnjeni, da bi jih zelo rad videl. — Škof me je sprejel kakor brata.

Po teh besedah se je sklonil k hčerki in ji tako tiho zašepetal nau ho, da Angležinja ni mogla slišati:

— Knez Robert, ki je svoj čas služil pri vojakih, je eden najlepših in zanimivejših poljskih plemenitašev. — Ženske višjih krogov so bile vse zaljubljene vanj. — On je še samec.

Alfonzina je očeta grozeče pogledala.

Grof je še k oknu in začel gledati na cesto.

(Dalje prihodnjič).

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRAVAH.

Rada bi zvedela za naslov svojega brata LOVRENCIA ZUPANČIČ, doma iz vasi Stan, fara Mirna na Dolenjskem, ki se je včasoma nahajal v Jolietu, Ill. Nadalje želim zvedeti za naslov svoje sestre NEŽE GORJUP, katere je nekdaj v državi Pennsylvaniji, in za IGNACIJA GORJUP. Vse presim, da se mi v kratkem javijo. — Frances Zupanič, 723 N. 9th St., Sheboygan, Wis.

Rojaki! Columbia gramofone in slovenske plošče je dobil vedno pri: **IVAN PAJKE**, 156 Chestnut St., Conemaugh, Pa. Pišite po cenik 17.

POTREBUJEMO DELAVCE. 6, 8 in 10urno delo. Zasluži se od \$2.25 do \$4.00 na dan. Delo nudan in od kosa. 10% bonusa poleg plače za stalno mesečno delo. La stalni delavci naj vprašajo. Velika slovenska naselbina.

Kohler Co., (10-23-10) Sheboygan, Wis.

Denarne pošiljke za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, da dar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako namerjate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ki sprejmete njegov denar, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli vročiti do varja.

TVRDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osepajeni, oropani ali če so s nji mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kjer se oglašiti za državljanke listine.

Sorodniki naj bi čakali dovolj dolge priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite: **STATE DEPARTMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION,** Newyorški urad: 230, 5th Ave., Room 5012.

Odprto vsak dan od devetih do polnočne do petih popoldne in ob eredah od osme do devete ure sveder.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih do polnočne do petih popoldne in ob eredah od sedme do devete ure sveder.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvenšir nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donase dnevno poročila z bojišča in rame ali ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebje lista je organizirano in spada v strokovno unijo.

Velika zaloga vina in žganja. **MARIJA GRILL**

Prodaja čelo vino po 70c. galion 60c. Dvojni 4 galione za \$12.00 Brinjevec 12 steklenic za \$12.00 4 galione (sodček) za \$16.00 Za obilno naročilo se priporoča

Marija Grill, 5306 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

POZOR! HIPNOTIZEM

Izšla je vesekral zanimiva knjiga, katere vsebina je zanimiva, vedno ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z njo kom prebral in dobi vpogled v naravno stvar, o kateri do sedaj se ni slišalo.

Knjiga ima prelo sto strani, opremljena je z dramskimi krasi in silami. V njej so zanimive naravne in hipnotizirane, v njej so najbolj zanimivi pojavi, katere smatra naravni svet za neverjetne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oziroma, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobi bo denar nazaj.

Naročite pri: "SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1011, New York, N. Y.

Kadar gre za obstoj naroda, ni nobena žrtev prevelika!

NAZNANILO IN PRIPOBOČILO.

Čenjenim rojakom v West Virginia in Pennsylvania naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Plečko.

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je da mu bodo šli rojaki v vseh ozihi na roko.

Vrednikova.

IŠČE SE GOZDARJE.

Za delati drva; \$1.35 od klastre za rezati kemični les.

Za lupljenje; najboljša plača. Ko prenela sezija, je dovolj dela od kosa ali pa v kempah.

Za izdelovanje cedra; največja plača od kosa za rezati logse, stebre, trame, švelarje itd.

Za splošno delo v gozdu; najvišja plača. Stalno delo skozi celo leto.

I. STEPHENSON CO., Trustees (19-9 v d) Wells, Mich

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKEM TRPINOM V STARO DOMOVINI!

Rad bi zvedel za naslov JAKOBA POPIT. Pred petimi meseci se je nahajal v West Virginiji in kje se zdaj nahaja. mi ni znano. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglašijo. — Frank Santel, 1378 E. 40. St., Cleveland, Ohio. (12-14-10)

POZOR ROJAKI!

Najpomembnejše mesto na španske lase, kakor tudi na naša brta in brado. Od tega mesta razstopa 5 stih tednih krasni svet in dolgi lasje kakor tudi modrih krasni brti in brada in neboha opazili in očutili. Keratinizem, koščali ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osemih dneh popolnoma odstranimo, rane, opetke, hule, tura, krasne in grde, polne nose kurje oči, očiščene v osem dneh, nepopolnoma odstranimo. Kdor bi svoje savela brez vsega rabi mi jamejati za \$5.00. Pišite takoj po čevih, ki ga takoj pošljemo zastopni.

JACOB WANDER, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

Dr. LORENZ, specialist možgih bolezni.

Jas sem edini hrvaški govorilec specialista možgih bolezni v Pittsburghu, Pa.

DR. LORENZ, 644 Penn. Av. II. nadst. na ulici.

Uradne ure: dnevno od 9. do polnočne do 8. ure sveder. V petkih od 9. do polnočne do 2. popoldne. Nedejlo od 10. dop. do 2. popol.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR (Notary Public)

ANTON BURGAR

72 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prokne in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanški papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrenja ali imena parnika. Obrnite se sanpno na njega, kjer boste točno in solidno po-vredeli.

POZOR! HIPNOTIZEM

Izšla je vesekral zanimiva knjiga, katere vsebina je zanimiva, vedno ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z njo kom prebral in dobi vpogled v naravno stvar, o kateri do sedaj se ni slišalo.

Knjiga ima prelo sto strani, opremljena je z dramskimi krasi in silami. V njej so zanimive naravne in hipnotizirane, v njej so najbolj zanimivi pojavi, katere smatra naravni svet za neverjetne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oziroma, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobi bo denar nazaj.

Naročite pri: "SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1011, New York, N. Y.

Kadar gre za obstoj naroda, ni nobena žrtev prevelika!